Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 18 сентябрь 1969 йил, пайшанба ● № 218 (14.381). ● Баҳоси 2 тийин.

НАВБАТ МАЖБУРИЯТГА

БУХОРО, («Совет Узбекистони» мухбири).Қоракўл районидаги «Москва» колхозининг пахтазорлари Замонбобо массивига туташиб кетган. Олтибой ака Ҳасанов бошлиқ бригада деҳқонлари шу массивдаги барханлар бағридан ўзлаштирилган янги ерларда пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Чўлқуварлар пахта теримини областда биринчи бўлиб бошлаб берган эдилар. Маррага ҳам биринчи бўлиб етиб келдилар. Йиллик пахта тайёрлаш плани 16 иш кунида муваффақиятли бажарилди.

Меҳнатсевар бригада аъзолари шу кунга қадар ҳар гектар ердан давлатга 17 центнердан пахта топширдилар. Бригада далаларида ҳали ҳосил мўл.

Бригадада терим агрегатлари ишга тушди. Бригадирнинг ўғли, моҳир механик-ҳайдовчи Нарзи Ҳасанов, Зиё Жалиловлар мавсумда 150 тоннадан пахта териш ҳақида ваъда беришган. Улар етиштирилган барча ҳосилнинг 70 процентини «зангори кема»лар бункеридан тўкишмоқчи.

Пешқадам бригада пахтакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, ҳар гектар ердан яна 13 центнердан пахта териб олиш ва ҳосилдорликни 30 центнерга етказишга аҳд қилдилар. Бу, бригада коллективининг доҳий юбилейига муносиб тўёнаси бўлади.

ЧОРВОҚ БИНОКОРЛАРИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

БЎСТОНЛИК (Тошкент области), 17 сентябрь. (ЎзТАГ). Чотқол тоғи этакларида қурилаётган Чорвоқ ГЭСининг қурилиш майдонида бугун ишчилар, механизаторлар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг йиғилиши бўлди. Бу йиғилиш электр станция тўғони биринчи навбатини қуриш соҳасидаги ишларнинг муддатидан илгари тугаллангалигига бағишланди.

Чорвоқ ГЭСи қурилиши ҳозир ҳал қилувчи паллага кирди. Сув ўтадиган тоннелларни қазиш тамомланди. Қурилиш ишлари даврида 21,7 миллион кубометр тупроқ-тош чиқариб ташланди. 700 минг кубометрдан ортиқ бетон ётқизилди. Барча иншоотлардаги ишларни кенг кўламда олиб бориш учун шарт-шароит вужудга келтирилди.

Йиғилиш қатнашчилари янги оширилган мажбуриятлар олишди.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоқов қатнашдилар.

МИНГ БИР КУН

Комил ЯШИН.

ТОНГНИ Москвада кутиб оламан. Оппоқ нур тушиб турган халқа шаклидаги тўққиз қаватли уй хоналаридан файзу-каромат аримайди. Мен шу ерда истиқомат қиламан. Тянь-Шань тоғлари ортидан қуёш кўтарилади. Тоғлар шаҳарни ўраб турганга ўхшаб кўринади. Менинг эски уйим ҳам шу атрофда, юз қадам нарида эди. Ўша апрель тонготарида эски уйим ҳам тўкилиб тушди.

Столим устида ҳали чала қўлёзмаларим турибди, Ёзувчилар союзидаги юмушлар ҳам кам эмас. Ҳамкасабаларим билан учрашишим керак, пьесам қўйилаётган театрда ҳам бўлишим шарт, китобим чиқаётган нашриётга ҳам кириб чиқишим керак. Бунинг учун уйимдан — Пушкин проспектидан Навоий проспектига ўтсам кифоя. Мен ишга борар эканман, Россия Федерациясини Ново-Кузнецкдан Тулагача, Свердловск, Бошқирдистон, Пермь, Волгоград орқали кезиб чиқаман. Нақ эпицентрнинг ўзида Россиянинг ғоз тўшидек оппоқ уйлари қад кўтарди. Бу уйлар рус халқига хос саховат, рус халқига хос улуғворлик билан офат билан басма-басига, ғурур ва қудрат билан абадул-абадга қад кўтарди.

Анҳор кўпригидан ўтяпман, бу ерда шаҳарнинг қадимий қўрғони бўлган. Бу-ку ўн аср илгариги гап. Лекин мен ўз хотирамдан сўзлай, Ана шу ерда, эгри-бугри чанг кўчалар чеккасида инқилобдан кейин матбуот шаҳарчаси қад кўтарган эди. Даставвал шу жойга бир қаватли нашриёт уйи тушди, шу ерда менинг биринчи пьесам босилган эди, куни кеча у мингинчи бор қўйилди. Октябрь бўлмаганида, Смольний бўлмаганида менинг ҳолим нима кечар эди? Мана, Ленинградга ҳам келиб қолибман. Театр бўсағасидаман. Кунни театрда кеч қиламан.

Хўш, оқшомлар-чи? Донецкда Сора Эшонтўраева хонадонидами, ёки Минск шаҳрида кекса большевик ҳовлисида меҳмон бўлсаммикин? Мен ана шу большевик ҳаётини андоза қилиб, қаҳрамонларимдан бирининг образини яратган эдим. Бу оқшом Киевда «Сен етим эмассан» ва «Тошкент — нон шаҳри» фильмларининг постановкачиси Шуҳрат Аббосов уйига кирсам ҳам, ёки ригалик уч оға-ини бинокор хонадонида меҳмон бўлсам ҳам бўлади. Ахир, замонамиз қаҳрамони образини шулар тимсолида кўрганман-ку! Ёки бир пиёла чой ичмоқ учун Олмаотага борсаммикан? Тбилисига тушиб ўтсам ҳам бўлади. Ёки Ереванда ўзбек шоирининг уйидаги мушоирага кириб ўтсаммикин.

Оқшомги ташрифларга унча хушим йўқ, ҳар қалай, ёш ўтиб қолган. Мен бу ерда санаб ўтган хонадонларга кириб ўтишга фурсат топишим керак. Лекин гап бунда ҳам эмас. Мен узун кун ким билан учрашмай, уларнинг ҳаммаси тошкентликлар бўлади. Мамлакатнинг қайси шаҳрида бўлмай, тонг отганидан кун ботганича ким билан учрашмай, Тошкентда бўламан. Шаҳримнинг ажойибу-ғаройиб географияси ва тақдири шунақа. У бутун мамлакатни ўз бағрига сиғдиргандек, чунки шаҳар бошига офат тушганда унинг ғаму-ташвиши бутун мамлакатнинг ғаму-ташвиши бўлиб қолган эди.

Шаҳарнинг маҳалла-ю даҳалари шу санаб ўтилганлар билан тугамайди. Шаҳар ҳам бўйига, ҳам энига ўсди, кенгайди. Шаҳарнинг умумий саҳни ҳозирликда 300 квадрат километрдан ҳам ортиб кетди. Энди Тошкентни шимоли-шарқдаги маҳаллалар ва даҳалар, кенг, обод кўчаларсиз ва жануби-ғарб кварталларисиз тасаввур этиб бўлмайди. Шаҳарнинг жануби-ғарбидаги кварталлар бундан бир мунча вақт илгари «Известия» газетасида дўстим Чингиз Айтматов ташвишланиб ёзган бир гапни тасдиқлайди. Ҳақиқатан ҳам пойтахтларимиз қурилишида қандайдир бир хиллик кўзга чалинмоқда. Тошкентни Санъат саройининг ҳашаматли биносисиз ва боғ-роғларсиз, ойнаванд маъмурий биноларсиз ва фонтанларсиз ва ниҳоят келажаги кўзга чалиниб қолган Марказ меъморчилик обидаларисиз тасаввур этиб бўлмайди. Буларнинг ҳаммасини тошкентликлар, Тошкент бинокорлари қуришди ёки қуришмоқда. Уй-жойларнинг ярмидан кўпини ҳам тошкентлик қурувчилар бунёд этишди. Менинг уйимни ҳам қурган москвалик сувоқчи Наталья Фроловна Лагутеева қатори уйсозлик комбинатининг устаси ҳамшаҳрим Қодир Исоқов ҳам шаҳарни тиклашда қатнашгани учун Ленин ордени билан тақдирланди. Ҳамшаҳарларим кўп ишлар қилишди, шундай бўлмаганида ёрдамни-ёрдам эмас, бошқа сўз билан аташ лозим бўлур эди. Мен бу ҳақда қуйида гапириб ўтаман.

Улар Тошкент қурилишини ниҳоясига етказишлари керак. Бу осон иш эмас ва уни бир йилда тугатиб бўлмайди.

Кези келиб қолганда айтиб ўтай: ҳамшаҳар нима дегани-ю, ноҳамшаҳар нима дегани? Брянск ўрмонларидан келган Мария Захаровна Оснач Тошкентда бир умрга қолиб кетди. У ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳамза номига қўйилган янги районда район Советига депутатликка сайланди. Энди уни кимнинг ҳамшаҳри десак ярашади! Донбасслик бинокор Владимир Федорович Темерте ҳам Тошкентда қолди. Энди у Тошкентдаги энг йирик уй-жой қурилиш трестига бошчилик қилмоқда. Шаҳар Советининг депутати. Валентин Никитович Маркин асли тулалик. Яқиндагина Россия бинокорларининг раҳбари эди. Энди эса Тошкент қурилишига сардор бўлиб турибди, яқиндагина у «Главташкентстрой» бошлиғи этиб тайинланди. Бундан уч йил муқаддам Ленинград қурилиш поезди пойтахтимизга келганда тошкентлик йигитлар Нева бўйидаги шаҳар бинокорлари сафига қўшилган эдилар. Иш тугагандан кейин улар ўзларининг янги бошлиқлари Игорь Петрович Березовский билан биргаликда Ленинград университетининг янги ёдгорлик биносини тикламоқ учун Ленин шаҳрига кетишди.

Умуман ҳамюрт, ҳамшаҳар тушунчаси биз учун жуда зарур гап деб ўйламайман. Ҳамюртлигимиз қон ва юрт туфайли эмас, балки, синфий идеал ҳамда ягона совет Ватани шарофатидандир. Агар ҳамшаҳар дейилганида фақат тошкентлик қурувчилар тушуниладиган бўлса ҳам, лекин ҳар қалай бу галги юрак сўзларимни улар ҳақида айтмоқчи эмасман.

Ҳозир ҳам россиялик бинокорлар Тошкентда янги уй-жой биноларини қурмоқдалар, янги кўчалар очмоқдалар. Тунлари ҳам менинг иш столим устида пайвандлаш аппаратининг учқунлари ярқиллаб кетади. Москва бинокорлари ишлашяпти. Яқиндагина украин бинокорлари ажойиб мактаб

[Охири учинчи бетда].

Юбилей мажбуриятларини бажариш ~ муқаддас бурчимиз

МАШИНАГА КЕНГ ЙЎЛ!

МАШИНА ТЕРИМИ БОШЛАНДИ

ТЕРМИЗ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Шеробод районидаги Ленин номли совхозда 16 сентябрь куни тушдан кейин машина терими бошланди. Дастлаб совхознинг А. Бўтаев бошлиқ тўртинчи бўлимидаги Қ. Юсупов раҳбарлик қилаётган 8- бригада даласида 4 та «Ўзбекистон» маркали агрегат ишга туширилди. Агрегатларни коммунистлар Норбой Тожиев, Йўлдош Абдураҳмонов, комсомол аъзолари Чиннихон Худоёрова, Мамат Маллаев ўртоқлар бошқармоқдалар. Уларнинг ҳар бири ярим кунда бункерлардан 1,5-2 тоннадан — жами 7 тонна пахта тўкдилар. Бу механик-ҳайдовчиларнинг ҳар бири мавсумда 250-300 тоннадан «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини олган. 17 сентябрь куни эрталаб шу бўлимдаги 7- бригадада ҳам «зангори кема»ларда пахта терила бошланди.

Совхоз механизаторлари бу йил ҳосилнинг 80 процентини, яъни 4 минг тонна пахтани бункерлардан тўкишга аҳд қилганлар. Машиналарни икки сменада ишлатиш учун 73 механик-ҳайдовчи тайёрланди. Совхоз коллективи 3200 гектар майдондан 2500 гектардаги ҳосилни машиналар билан териб олишга, йиллик планни 10 октябргача, зиммага олинган мажбуриятни эса 1 ноябргача бажариш ҳақида сўз берди.

Жарқўрғон районидаги Ленин номли, «Москва», «Социализм» колхозлари ва Гагарин районидаги «Советобод» совхози механизаторлари ҳам машина теримига тушдилар.

А. ХАЛИЛОВ.

Марказий Фарғона ерларида жойлашган хўжаликларда пахта йиғим-терими кун сайин қизғин тус олмоқда. Суратда: Бўз районидаги «Ленинчи» колхозининг илғор теримчиси Уғилхон Эсонова. У ҳар куни 60-70 килограммдан пахта териб, хирмонга барака қўшмоқда.

Р. АШУРОВ фотоси. (ЎзТАГ) фотохроникаси.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Сурхондарё область, Гагарин районидаги «Советобод» совхози комплекс механизациялашган бригадасининг раҳбари Шоймардон Қудратовнинг ватанпарварлик ташаббуси тўғрисида

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Сурхондарё область Гагарин районидаги «Советобод» совхозининг комплекс механизациялашган бригадаси раҳбари Шоймардон Қудратов 1969 йил 17 сентябрда «Правда Востока» газетаси орқали республиканинг барча пахтакорларига «Пахтакор, жасорат кўрсат!» деган очиқ мактуб билан мурожаат қилиб, бу йилги пахта ҳосилини уюшқоқлик билан ва қисқа муддатларда йиғиб-териб олишга даъват этди.

Ш. Қудратовнинг мактуби Ўзбекистон меҳнаткашларининг эл-юрт олдидаги ватанпарварлик ва интернационал бурчини чуқур англаш, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб равишда нишонлаш учун қизғин иштиёқ руҳи билан суғорилган.

Ш. Қудратов бригадаси бу йил 77 гектар қўриқ ернинг ҳар гектаридан 40 центнер пахта териш ва ҳосилнинг ҳаммасини машиналарда йиғиштириб олишга сўз берган. Бригада пахта тайёрлаш планини биринчи машина теримининг ўзидаёқ 6 кун мобайнида бажаришга, 15 октябргача эса ҳосилни батамом териб олиб, кузги-қишки ишларга киришишга қарор берди. Ш. Қудратовнинг ўзи «Ўзбекистон» машинасида 550 тонна пахта теришга ваъда берди.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Сурхондарё область Гагарин районидаги «Советобод» совхозининг комплекс механизациялашган бригадаси раҳбари Шоймардон Қудратовнинг ватанпарварлик ташаббусини маъқуллади ҳамда бу ташаббусни кенг равишда оммалаштиришни, барча пахтакорлар ва механизаторларнинг шу ташаббусга қўшилишини таъминлашни область, район партия комитетларига ва бошланғич партия ташкилотларига топширди.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор Ш. Қудратовнинг: пахта теримидаги ҳар бир дақиқанинг қадрига етайлик, пахта териш машиналарининг икки сменада ишлатилишини таъминлайлик, кўпминг килограммчи теримчилар ҳаракатини кенг авж олдирайлик, пахта теримини шундай уюштирайликки, колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съездига борган республикамиз вакиллари Ўзбекистоннинг 4 миллион 100 минг тонна «оқ олтин»и тайёр деб партия билан ҳукуматга айта олсинлар, деган даъвати ҳар бир колхознинг, ҳар бир совхознинг, ҳар бир бригада. ҳар бир пахтакорнинг жанговар ҳаракат программаси бўлиб қолиши лозим.

Республика, область ва район газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг радио эшиттириш ва телевидение Давлат комитетига Ш. Қудратов чақириғини кенг равишда пропаганда қилиш, В. И. Ленин юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақани мунтазам равишда ёритиш, илғорлар шуҳратини тағин ҳам ошириш таклиф этилди.

Л. И. БРЕЖНЕВ ВА А. Н. КОСИГИН ЎРТОҚЛАР ЎРТОҚ О. ЧЕРНИК БИЛАН СУҲБАТЛАШДИЛАР

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косигин қисқа муддатли визит билан СССРга келган Чехословакия Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг Раиси ўртоқ О. Черник билан 16 сентябрда суҳбатлашдилар.

Самимий, ўртоқлик вазиятида ўтган суҳбат вақтида Совет Иттифоқи билан Чехословакия ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш масалалари муҳокама қилинди.

16 сентябрда ўртоқ О. Черник юртига жўнаб кетди.

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. Г. ГОСТЕВГА «УЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КУРСАТГАН ЭКОНОМИСТ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТУҒРИСИДА

Республика қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш экономикасини ривожлантиришдаги кўп йиллик ва самарали ишлари учун Ўзбекистон «Узсельхозтехника» бирлашмаси ишлаб чиқариш асосий воситаларини планлаштириш ва тақсимлаш бошқармасининг бошлиғи Александр Георгиевич Гостевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.
1969 йил, 17 сентябрь.
Тошкент шаҳри.

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ю. М. БУЛАТГА «УЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КУРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТУҒРИСИДА

Матбуот органларидаги кўп йиллик фаолияти ва адабиёт соҳасидаги самарали ишлари учун «Ленин байроғи» газетаси редакторининг ўринбосари Юсуф Мемедовнч Булатга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.
1969 йил, 17 сентябрь.
Тошкент шаҳри.

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Д. Ф. АННЕНКОВГА «УЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КУРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТУҒРИСИДА

Самарали ва кўп йиллик ишлари, республика полиграфия саноатини ривожлантиришдаги хизматлари учун республика аҳамиятига эга шахсий пенсионер Дмитрий Фролович Анненковга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.
1969 йил, 17 сентябрь.
Тошкент шаҳри.

САМО ЛОЧИНИ—ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНИ

Космос баҳодирларининг серқуёш республикамизга қадам ранжида қилишлари тобора анъанага айланяпти. Бундан икки ой аввал тошкентликлар совет ва монгол ёшлари дўстлиги фестивалида иштирок этган, «Союз-5» космик кемаси экипажининг аъзоси, СССР космонавт-учувчиси Евгений Васильевич Хруновни зўр шодлик билан кутиб олишган эди. Бугун эса тошкентликлар «оқ олтин» ўлкасининг азиз меҳмони бўлиб турган Совет Иттифоқи Қаҳрамони, «Союз-4» космик кемасининг командири Борис Валентинович Волиновни олқишламоқдалар.

— Парвозда Орол денгизига худди юракка туташган қон томирларини эслатувчи, ўзбек қизларининг икки кокилидек чизиқларни кўришга муяссар бўлгандим. Энди бўлса ана шу Аму ва Сирдарё сувлари билан яшнаётган яшил пахта далаларини кўриш, дала шунқорлари билан танишиш орзусидаман, — дейди фазогир.

Само лочини, полковник Б. Волинов неча Ўзбекистон Фанлар академиясида бўлиб, ўзбек олимларининг фан ва техника оламида қилаётган ишлари билан танишди. Шундан кейин космонавт Округ офицерлар уйидаги космосни забт этишга бағишланган кўргазмани ва Алишер Навоий номли адабиёт музейини бориб кўрди. У пойтахт пионер-ўқувчилари даврасида эсдалик учун суратга тушди. Сўнг хотира дафтарига ўзининг қуйидаги қалб сўзларини ёзиб қолдирди: «Ленин — Фан — Космос» деб аталган кўргазма менда жуда катта таассурот қолдирди. Мароқли суҳбат ва кўрсатувлардан ғоят миннатдорман. Доҳиймиз Лениннинг 100 йиллик юбилейини муносиб кутиб олишдек масъулиятли ва фахрли ишларингизда кўпдан-кўп муваффақиятлар тилайман».

Суратда: космонавт-учувчи Б. В. Волинов ўзбек олимлари даврасида.

И. Глауберзон фотоси.

4.100.000 ТОННА УЧУН

Ўзбекистон ССР областларида пахта тайёрлаш ва ғўза баргларини дефолиация қилишнинг бориши тўғрисида 1969 йил 17 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи стун — мавсум бошидан буён тайёрланган пахта; тўртинчи стун — дефолиация қилиш топшириғи (гектар ҳисобида); бешинчи стун — дефолиация қилинган майдон; олтинчи стун — планнинг бажарилиш проценти.

Тошкент	0,07	0,13	210000	4263	2,0
Сирдарё	—	—	380000	5075	1,3
Фарғона	0,18	0,24	140000	—	—
Наманган	0,25	0,25	100000	—	—
Андижон	0,17	0,25	90000	—	—
Самарқанд	0,01	0,02	160000	108	0,1
Бухоро	0,68	3,12	160000	10390	6,5
Қашқадарё	0,97	3,73	90000	9457	10,5
Сурхондарё	0,75	2,36	200000	10330	5,2
Хоразм	—	—	100000	—	—
ҚҚ АССР	0,06	0,10	190000	2161	1,1
Республика бўйича	0,25	0,76	1820000	41784	2,3
Шу жумладан ингичка толали пахта:					
Бухоро	—	—			
Қашқадарё	0,50	1,98			
Сурхондарё	0,66	4,05			
Республика бўйича	0,49	2,80			

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

МУСОБАҚАНИНГ ҚУДРАТЛИ ТЎЛҚИНИ

Ўзбекистон саноатининг меҳнаткашлари Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини катта зафарлар билан нишонлашга отланганлар. Беш йилликнинг ўтган уч йили мобайнида республикамиз саноатининг ишчи ва инженер-техник ходимлари планга қўшимча тарзда 240 миллион сўмлик маҳсулот тайёрладилар. Шу йилнинг саккиз ойлик плани ҳам яхши адо этилди. Энергетика, машинасозлик, газ ва химия саноати, рангли металлургия жадал ривожлантирилмоқда. Енгил, озиқ-овқат саноати ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам равнақ топяпти. Тошкент автомобиль машинасозлиги заводи, Чирчиқ электрохимия комбинати, Ўзбекистон металлургия заводи, Тошкентдаги «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси ва бошқа кўпгина корхоналарнинг партия ташкилотлари доҳийнинг тарихий юбилейини муносиб кутиб олиш учун меҳнаткашларнинг мусобақасига моҳирлик билан раҳбарлик қилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Совети В. И. Ленин 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақада эришилган ғалабаларни нишонлаш учун ленинча юбилей Фахрий ёрлиғи ва Юбилей медали таъсис этдилар. Бу тадбир саноатимиз меҳнаткашларини янги ютуқларга илҳомлантирмоқда. Биз қуйида саноат корхоналаридан олинган сўнгги хат-хабарларни эълон қилаётирмиз.

Тошкент ГРЭСининг коллективи доҳий юбилейи шарафига меҳнат қилиб, яхши натижаларни қўлга киритмоқда. Ҳозир электростанциянинг тўққизинчи энергия блоки монтаж қилинмоқда. Суратда: ана шу ишларни бажаришда қатнашаётган монтажчи слесарлар Виктор Рябков ва Борис Карпушин.

И. Глауберзон фотоси.

АРМУҒОН

Корхонамиз ташкил топганига беш йил бўлди. Дастлабки йилларда бир қанча қийинчиликларга дуч келдик. Янги техника, асбоб-ускуналарни тўла қувват билан ишга солиш, улардан намунали фойдаланиш кўнгилдагидек бўлмади. Аввало мутахассислар етишмас эди. План бажарилмас, маҳсулот сифати паст эди. Дастлабки пайтдаги ана шу нуқсонларни йўқотиш, меҳнат унумдорлигини ошириш устида жиддий фикр, мулоҳазалар юритдик. Ҳаётнинг ўзи янгиликка етаклади. Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш тадбирларини ишлаб чиқдик. Составида турли мутахассислар бўлган НОТ бюроси туздик. Яна ишлаб чиқариш методи ва эстетикаси бўйича кенгаш ташкил этилди. Ҳар иккаласи ҳамкорлигида ишлаб чиқаришга бир қанча янгиликлар киритилди. Асбобсозлик цехидаги ёритиш системаси батамом, йиғув ва механика цехларида эса қисман реконструкция ўтказилди. Тез орада 12 та автомат ишга солинди. Улар меҳнат унумдорлигини оширишга катта имконият яратиб берди. Корхонамизда 1968 йилдан буён ишчилар сони 1,3 марта кўпайгани ҳолда ишлаб чиқариш ҳажми уч баравардан зиёдроқ ортди. Шу вақтда меҳнат унумдорлиги икки баравар ўсди. 1 сўмлик товар маҳсулоть ишлаб чиқариш учун қилинадиган сарф-харажатлар икки марта камайди. Маҳсулотнинг 98 процентдан кўпроғи бенуқсон бўлди Кейинги йилларда ишимиз янада яхши бўляпти.

Коллективимиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига мусобақани кучайтириб ойлик ва квартал топшириқларини тобора ошириб бажармоқда. Биз беш кварталдан бери яхши ишлаб Самарқанд шаҳар Совети ижроия комитетининг илғор саноат корхоналари учун таъсис этилган кўчма Қизил байроғини қўлда сақлаб келмоқдамиз. Заводимиз 1969 йилнинг кейинги икки кварталида янада яхши кўрсаткичларни қўлга киритди. Ишчиларимиз, инженер-техник ходимларимиз саккиз ойлик топшириқни ортиғи билан бажардилар. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришни қарийб 14 процент кўпайтирдик. Соф фойдани пландагидан уч баравар оширдик.

Биз бу муваффақиятларга автоматлаштиришни янада кучайтириш, конвейер усулни кенг жорий этиш, меҳнатни илмий асосда уюштириш туфайли эришмоқдамиз. Корхонамизда ҳар бир ишчи, инженер-техник ходим ўз бурчини виждонан бажаради. Смена мастери Юнус Хожиумаров, Шамси Мансуров, пармаловчи Шароф Ҳамидова, Эмма Пўлатовага ўхшаш кўплаб илғорлар фидокорона ишлари билан коллективнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Д. А. Маслов завод қурилишида актив қатнашиб, ҳозир слесарлик, токарлик ҳунарини эгаллаб олган. У ҳар доим нормасини 130-140 процент ва ундан ошириб бажариб келади.

Социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдираётган корхонамиз ишчилари, хизматчилари, инженер-техник ходимлари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Советининг қарори билан ленинча юбилей фахрий ёрлиғи ҳамда юбилей медалининг таъсис этилишини зўр кўтаринки руҳда кутиб олдилар. Коллективимиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан бу мукофотга сазовор бўлиш учун ғайратга ғайрат қўшиб ишламоқда. Ленин юбилейига тайёргарлик давомида янада юксак кўрсаткичларга эришиш, беш йилликнинг тўртинчи йили маҳсулот ишлаб чиқариш планини муддатидан олдин бажариш учун астойдил курашмоқда.

Б. ПРИЕВ,
Самарқанддаги радио деталлар заводининг директори.
У. ҚОБИЛОВ,
цех бошлиғи.
Ю. ХУЖАМУРОДОВ,
С. НАЗАРОВА,
завод ишчилари.

НЕФТЬ САНОАТИ

ИЛҒОРЛАР САФИДА БЎЛАМИЗ

Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини ажойиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга бел боғлаганмиз. Кондаги ҳар бир бригада, ҳар бир нефтчи юбилей шарафига юксак мажбурият олиб фидокорона меҳнат қиляпти. Сидқидилдан қилинган меҳнат яхши натижалар берди. Шуни қувонч билан айтиш мумкинки, конимиз йил бошидан буён ҳар куни пландан ташқари нефть оляпти.

Конда саккиз ойлик план ортиғи билан бажарилди. Мамлакатга пландагидан ташқари 3010 тонна «қора олтин» ҳадя қилинди. Биргина август ойининг ўзида мўлжалдагидан 120 тонна кўп нефть бердик. Маҳсулотни реализация қилиш плани 103,8 процент адо этилди. Планга қўшимча равишда 72 минг сўмлик нефть сотдик. Ўтган 8 ой мобайнида меҳнат унумдорлиги 4,1 процент кўтарилди. Ҳар бир тонна нефтнинг таннархи пландагига нисбатан 50 тийиндан камайтирилди. Шу ҳисобга давлатнинг 30 минг сўми тежалди. Пландан ташқари олинган фойда 44 минг сўмдан ортиб кетди.

Конимизда эски қудуқлар, маҳсулот бермай қўйган қатламлар кўп. Омилкор нефтчиларимиз бундай қудуқ ва қатламларга йил бошидан бери ярим миллион кубометр сув юборди. Шу йўл билан 10 минг тоннадан зиёд қўшимча нефть олдик.

Нефтчилар ўртасида меҳнат кўтаринкилигини ошириш, уларни янги марралар сари отлантиришда социалистик мусобақа катта роль ўйнаяпти. Кон маъмурияти, партия, комсомол касаба союз ташкилотлари ана шуни ҳисобга олиб, мусобақага вақтида якун ясаб ғолибларни рағбатлантириб турибди. Мусобақа якунлари квартал охирида қараб чиқилади. Илғорларга кўчма Қизил байроқ ва пул мукофоти бериб борилади. Электр автоматика, диспетчерлик ва технология хизматлари коллективлари белгиланган топшириқларни мунтазам ошириб бажариб, мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар. Конимизда мусобақанинг олий формаси бўлган коммунистик меҳнат ҳаракати ҳам авж олди. 14 та бригададан 6 таси ана шу қутлуғ номни олишга муяссар бўлди. Х. Хожиметов, О. Умаров ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадалар шарафли номга яраша ишлаб бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Конимизда ўзининг узоқ йиллик меҳнати билан элга танилган нефтчилардан Рустам Иминов, Назира Қорахўжаева, Виктор Ермолаев ва бошқалар ана шулар жумласидандир. Бу фидокор нефтчилар ўзларининг бутун куч қувватларини ер ости жавоҳирларини топишга бағишламоқдалар.

Коллективимизнинг ҳалол меҳнати ҳар қадамда ғалаба келтирмоқда. Шу йилнинг биринчи ва иккинчи кварталида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғини ҳамда пул мукофотини олдик.

Яқингинада матбуотда КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Советининг ленинча юбилей Фахрий ёрлиғи ва медали таъсис этиш тўғрисидаги қарори эълон қилинди. Нефтчиларимиз бу қарорни кўтаринки руҳ билан кутиб олдилар.

Конимиз коллективи Ленин юбилейини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган мусобақага якдиллик билан қўшилди ва меҳнат ғалабаларини янада кўпайтириш, ишда, турмушда ҳаммага ибрат кўрсатиш йўли билан партия ва ҳукуматимиз таъсис этган юбилей Фахрий ёрлиғини ва медалини олишга қаттиқ аҳд-паймон қилди.

П. САМКОВ,
Андижондаги «Жанубий Оламушук» нефть конининг директори,
М. ЙУЛДОШЕВ,
конининг бош инженери,
С. ТУХТАСИНОВ,
оператор.

ХАТЛАРНИ ЎҚИБ...

Газли оловкорлари мамлакатимизнинг саноат ўчоқларига арзон, тежамли ва қулай ёнилғи етказиб бермоқдалар. Газчилар бу йил планга қўшимча тарзда 180 миллион кубометр табиий газ, 10 минг тонна нефть чиқаришга азми-қарор қилганлар. Ўтган саккиз ой мобайнида 500 миллион кубометрдан ортиқ табиий газ олиниб, йиллик социалистик мажбурият муддатидан илгари ошириб бажарилди. Меҳнат унумдорлиги пландагига нисбатан 3,3 процент кўтарилди.

В. МНАЦАКАНОВ,
инженер.

●

Гурландаги 68-автобаза коллективи йиллик планни муддатидан илгари бажарди. Пландан ташқари 7 минг тонна халқ хўжалиги юклари манзилларга етказилди. Аҳил коллектив меҳнатдаги муваффақиятлари учун Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигининг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди.

М. АБДУРАҲИМОВ.

●

Жарқўрғон («Совет Ўзбекистони» мухбири). Кокайти кони нефтчилари август ойида пландан ташқари бир ярим минг тонна нефть қазиб чиқардилар. Лалмикор конида «Қора олтин» булоқларининг кўзини очаётган азаматлар ҳам топшириқларини адо этмоқдалар.

●

Амударё — асов дарё. Шу боисдан ҳам Термиз портига кирадиган кемалар қатновини бехатар қилмоқ учун дарё туби тозалаб турилади. Амударё 2-землесоси экипажи ғайрат билан ишламоқда. Улар йиллик топшириқни 20 сентябргача бажаришмоқчи.

Л. СОМОВ.

●

Тошкентдаги экскаватор-ремонти заводи коллективи иккинчи квартал планини муддатидан олдин бажариб, иттифоқ Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг кўчма Қизил байроғи ва пул мукофотини олди. Завод коллективи 7 ой ичида 3 миллион 80 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди Шундан 50 минг сўмлиги қўшимча маҳсулотдир.

Завод ишчилари зарбдор меҳнат вахтасида туриб, йил охиригача 5 миллион 280 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарадилар.

А. КИМ.

●

Тошкент «Ташсельмаш» заводи коллективи кардош Болгария пахтакор деҳқонларига 250 та пахта териш машинаси юборишди. Заводнинг йиғувчи слесари А. Шорохов бошлиқ мутахассислардан бир группаси яқинда Болгарияда бўлиб, уларга «зангори кема»ларни ишлатишни ўргатиб қайтишди.

Г. ДЁМИДОВ.

Олмалиқда бунёд этилаётган аммофос ўғитлари етказиб берувчи улкан корхона кунда бир яшнамоқда. Бу ерда қисқа давр ичида йирик ишлаб чиқариш корпуслари, экстракция цехи ҳамда тайёр маҳсулотлар омбори айниқса жадал қад ростлади. Завод шу йил мобайнида қуриб ишга туширилади. Ҳозир, бу ерда ускуналар монтажи қизғин бошлаб юборилди. Суратда: Гигант химия заводи қурилишининг бугунги кўриниши.

А. Тўраев фотоси.

ЕНГИЛ САНОАТ

МЕҲНАТ ЗАВҚИ

Миллионлаб совет кишилари қатори бизнинг фирмамиз ишчи, инженер-техник ходимлари ҳам ўзларининг меҳнатда эришаётган ютуқларини бутун дунё пролетариатининг доҳийси В. И. Ленин туғилган куннинг шонли 100 йиллигига бағишламоқдалар. Бу қутлуғ айём шарафига авж олдирилган социалистик мусобақага қўшилган корхонамиз меҳнаткашлари муттасил яхши кўрсаткичларни қўлга киритаётирлар.

Шуни қувонч билан айтиш керакки, фирмамизда беш йиллик план топшириғини муддатидан илгари адо этиб, шу кунларда 1971 йил ҳисобига иш бажараётган илғор ишчиларимиз сафи янада кенгайиб боряпти. Ҳозир бундай меҳнатсеварлар сони фирмамиз бўйича қарийб 200 кишига етди. Биринчи цех ишчиси Зокир Шукуров, олтинчи цех тикувчиси Т. Азимбоева, Е. Васина, тўртинчи тикув цехининг ишчиси Зинаида Швачкина сингари ўртоқлар ана шулар жумласидандир. Улар фақат план кетидан қувмасдан маҳсулотнинг сифатли бўлиши, материаллардан тежаб-тергаб фойдаланиш учун курашадилар ҳамда корхонадаги жамоатчилик ишларида актив иштирок этадилар. Ўзлари ёш ишчиларга ҳамиша ибрат бўлишга ҳаракат қиладилар.

Ленинча меҳнат вахтасида туриб тер тўкаётган корхонамиз коллективи шу йилнинг ўтган етти ойи мобайнида пландан ташқари 916 минг сўмлик болалар ва катталар учун пальто ишлаб чиқарди. **30 минг метрдан ортиқ ҳар хил газлама материаллари тежаб қолинди.** Олтмиш саккиз янги кийим моделлари ишлаб чиқаришга жорий этилди. **Меҳнат унумдорлиги эса 8,1 процент ошди. Ўтган саккиз ойлик план топшириғини ҳам анча ошириб адо этдик.** Қўлга киритилаётган бу катта ютуқларимизга Минавар Акрамова бошлиқ 9-цех, Лидия Орлова бошлиқ тўртинчи цех коллективлари айниқса салмоқли ҳисса қўшишди.

Яқинда, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва Бутуниттифоқ Касаба Союзлари Марказий Совети В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш, социалистик мусобақа қатнашчиларининг ютуқларини нишонлаб, ғолибларни рағбатлантирмоқ учун ленинча юбилей Фахрий ёрлиғи ва медалини таъсис этиб, жуда яхши иш қилдилар. Ишчиларимиз бундан мамнун бўлиб юбилей социалистик мусобақасини янада қизитиб юбордилар. Улар ўз зиммаларига қўшимча мажбуриятлар олишди. Масалан, иккинчи цехнинг Нина Кутуева, Матлуба Қодирова, Ҳолида Раҳимова каби қўли гул чеварлари ҳар сменада пландаги 120-130 ўрнига 140-150 пальто тикишга аҳд қилишди. Бундай кўтаринки руҳ фирмамиздаги барча цехларда ҳам кенг ёйилмоқда.

Қалбимизда баракали меҳнат қилиш завқини уйғотган партия ва ҳукуматимизнинг бу қарори бизни янги зафарлар сари чорлаяпти. Пешана терлари эвазига қўлга киритилаётган меҳнат ютуқлари юбилей Фахрий ёрлиғи ва юбилей медалини қўлга киритишга бағишланяпти. Бу борада эришган ғалабаларимиз эса, қутлуғ айёмга муносиб тортиқ бўлади. Бизнинг шу кундаги шарафли бурчимиз ана шундан иборат.

Л. КАЛОНОВА,
Тошкент «Қизил тонг» тикувчилик фирмасининг бош инженери ўринбосари.
А. СТРУВЕ,
иккинчи цех бошлиғи.
М. НАЗАРОВА,
тикувчи.

МАШИНАСОЗЛИК

ЗАФАР ЁР БЎЛСИН

РЕПОРТАЖ

Гард қўнмаган яп-янги прицеплар кетма-кет чиқиб турган катта дарвоза олдида тўхтадик.

— Бу ерда пахтакор бобо деҳқонларимизнинг оғирини енгил қилувчи, пахтани қоп-қанорсиз ташиш имконини бераётган прицеплар йиғилади. — дейди касаба союзлари завод маҳаллий комитети раисининг ўринбосари Иван Александрович Зубко. — Ҳозир бош конвейерга борамиз. Қани, юринглар!..

Сершовқин цех... Салобатли осма кранларнинг вазмин силжиши, пайвандчилар сачратаётган марварид учқунларининг қизғиш ёлқини, автомат ускуналарининг гувуллаши эшитилади. Мана, конвейерга ҳам яқинлашдик.

Конвейерга диққат билан боқсангиз, унинг асосан узлуксиз занжирдан ташкил топганини кўрасиз. Сиз кўриб турган бу йирик занжир бир дарё бўлса, унга катта-кичик ирмоқлар келиб қуйилади. Бу ирмоқларнинг бири 15-пайвандлаш цехидан бошланади. Пайвандлаш цехида тайёрланган кўпгина прицеп қисмлари муттасил айланиб турган занжир ирмоқларига илинади. Қисмлар то йиғув бош конвейеригача бўлган қарийб бир километрлик масофа давомида автоматик усулда тозаланади, тегишли бўёқларга бўялади. (Корхонада 1951 йилдан бери меҳнат қилиб келаётган Иван Александровичнинг айтишича, илгари бу оғир юмушларнинг деярли барчаси қўл кучи билан бажарилган).

... Бош конвейернинг дастлабки босқичида бўлажак прицепларга рамалар қўйиляпти. Ундан кейинги жараёнларда айланасимон буралгич, кузов ва борт, юкни автоматик ағдарувчи гидравлик қисмлар, ғилдираклар бирин-кетин йиғиляпти. Йиғиш жараёнида битта прицеп учун 300 хил номдаги йирик ва кичик қисмлар бир рама атрофида мужассамлаштирилади. Конвейер охирида прицеп синовчилар тайёр маҳсулотни илк тажрибадан ўтказиб туришади.

Биз конвейернинг бошланишида рамаларни чаққон ва эпчил йиғаётган забардаст киши билан танишдик. У коммунистик меҳнат зарбдори деган номни олган йиғувчи-слесарлар бригадасининг бошлиғи Йўлчи Худойберганов экан. Йўлчи ака саккиз йилдан бери шу даргоҳда тер тўкяпти. Коммунист, цех партия ташкилоти бюросининг аъзоси. У ўз бригадаси аҳил коллективининг самарали ишлари ҳақида тўлқинланиб гапирди:

— Бригадамизда саккиз ишчи бор. Бир оила фарзандларидекмиз. Иноқ бўлсанг иш енгил кўчаркан. Ҳар сменада доим 80 дан ортиқ прицеп йиғардик. Шунинг ўзи ҳам пландан ортиқ эди. Яқинда партия-ҳукуматимизнинг илғор коллективлар ва ишчиларга ленинча юбилей Фахрий ёрлиғи ва медалини бериш ҳақида қарор қилганликларини эшитиб жуда севиндик. Бригадамиз коллективи доҳиймиз Ленин туғилган куннинг юз йиллигига туҳфа тайёрлаш мақсадида қўшимча мажбурият олишди. Биз шундан бери ҳар сменада 90-95 та прицеп ишлаб чиқаряпмиз. Ҳар бир ишда резерв ва имкониятлар бор. Фақат улдан ишнинг кўзини билиб фойдаланишда қолган. Масалан, биз йиғув-конвейерни ҳаракатини бир оз тезлатдик. Бизга қисмлар етказиб берувчи бошқа узлуксиз йўлларни ҳам илгарига қараганда жадаллатдик. Шу йўл билан тежаб қолинган вақт ҳисобига қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаряпмиз.

Цехдан чиқиб, корхона дирекцияси биносига йўл олдик. Бу ерда заводнинг ўтган саккиз ойлик иш натижаларини кўриб чиқдик. 24050 ўрнига 24073 та прицеп, 279 ўрнига 285 та автоприцеп, 12010 та «Т28-4» тракторларига мослаштирилган рул орқали бошқарилувчи олд қисмлар ишлаб чиқарилибди. Пландан ташқари ишлаб чиқарилган маҳсулот эса 453 минг сўмни ташкил этади.

Завод коллективи етказиб бераётган асосий маҳсулот прицеплар биргина Ўзбекистон ёки иттифоқдош республикаларгагина эмас, шунингдек Вьетнам Демократик Республикаси, Афғонистон, Ҳиндистон, Куба, Мали каби дўст хорижий мамлакатларга ҳам юборилаяпти.

Буларнинг ҳаммаси, доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига ўз зиммаларига оширилган мажбурият олиб фидокорона ишлаётган завод коллективининг буюк йўлбошчимизга бўлган чексиз ҳурмати, интиҳосиз садоқати ва пок ихлосидан далолат бериб турибди.

Биз корхонанинг меҳнатсевар ва серғайрат ишчи, инженер-техник ходимларига уларнинг яратувчанлик ишларида ҳамиша зафар ёр бўлишини тилаймиз.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
Ш. ҚУРБОНОВ,
«Ташавтомаш» заводи.

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

КАМЧИЛИКЛАР ҲИСОБГА ОЛИНДИ

Бешинчи қурилиш бошқармаси партия ташкилотининг ҳисоботини эшитган Андижон шаҳар партия комитети кейинги вақтларда бу ерда ташкилотчилик ва оммавий-тарбиявий ишлар анча яхшиланганини таъкидлади. У ерда партия йиғилишлари мунтазам ўтказилмоқда, унинг иштирокчилари партия юқори органларининг қарорлари билан танишмоқда, хўжалик-сиёсий аҳамиятига эга бўлган масалалар коммунистларнинг иштирокида кенг муҳокама қилинмоқда. Коммунистларнинг аксарияти партия топшириғига эга бўлиб, уни сидқидилдан бажармоқдалар.

Шу билан бир қаторда партия ташкилоти фаолиятида ҳали бир қатор камчиликлар ҳам мавжуд. Шунинг учун шаҳар партия комитети қурилиш бошқармаси партия ташкилоти эътиборидан четда қолган масалаларни кўрсатиб ва йўл қўйилган камчиликларни тугатиш, партия ташкилотининг жанговарлигини ошириш мақсадида қатор тадбирлар белгилади.

Шаҳар партия комитети қурилиш бошқармаси бошлиғи Тумасовага қурилиш-монтаж планларини ўз вақтида бажариш учун конкрет чоралар кўришни юклади. Партия ташкилоти секретари Н. Е. Давиденко ва унинг ўринбосари В. Комаровга лекция, доклад, савол-жавоб кечаларини мунтазам ўтказиб туриш, меҳнаткашларни атеистик, интернационализм, халқлар дўстлиги руҳида тарбиялаш, давлат ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш вазифасини топширди.

ПАХТАКОРЛАР УЧУН

Фарғона область меҳнаткашлари бу йил она-Ватанга 490 минг тонна «оқ олтин» топшириш учун астойдил курашаётирлар. Бу муҳим вазифани ўз вақтида бажариш учун область партия комитети ва область ижроия комитети пахта йиғим-терими мавсумида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш, пахтакорларга маданий-маиший, савдо хизматини яхшилаш ва керакли дори-дармонлар билан таъминлашга қаратилган тадбирлар белгилади. Унда агитколлективлар раҳбарларини, сиёсий ахборотчилар, агитаторлар ва сиёсий ташкилотчилар, маданий-оқартув ходимлари ҳар бир бригадада қилинган ишлар натижасидан, социалистик мусобақа шартларининг бажарилишидан меҳнаткашларни мунтазам хабардор қилиб боришлари, илғор тажрибаларни кенг оммалаштиришга алоҳида эътибор бериши лозимлиги таъкидланади. Шунингдек, колхозчиларга кинофильмлар намойиш қилиниши, область театрлари коллективи ва халқ ҳаваскорлари иштирокида тез-тез концерт кўрсатилишига эътиборни кучайтириш уқтирилади.

Савдо, умумий овқатланиш, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ва медицина муассасалари ўз ишларини пахта йиғим-терими мавсумининг талаблари асосида уюштирмоқлари кераклиги алоҳида кўрсатиб ўтилган.

Аҳолига кўплаб нон маҳсулотлари сотилади, ҳар бир бригада даласида иссиқ овқатлар уюштирилади, санитария постлари ташкил қилинади. Район маиший хизмат кўрсатиш комбинати пойафзал ва кийим-бошларни бевосита далада ремонт қилинишини йўлга қўядилар. Бу эса пахтакорларнинг меҳнат унумдорлигини оширишга бевосита ўз таъсирини кўрсатади.

ДЕВОРИЙ ГАЗЕТАЛАР КЎРИГИ

Янгиобод шаҳар партия комитети матбуотга партиявий раҳбарлик қилишга алоҳида эътибор бераётир. Шу мақсадда шаҳар партия комитети шу йилнинг 10—20 октябрида деворий газеталарнинг умумшаҳар кўригини ўтказишга қарор қилди. Кўрик шартлари ишлаб чиқилди. Унда кўрсатилишича, ҳар бир ташкилот бу йил чиқарилган деворий газеталарнинг ҳаммасини кўрикка тақдим қилади. Эълон қилинган материалларнинг мазмунини баҳолашда, энг аввало, доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақа шартларининг бажарилиши, илғор тажрибаларнинг оммалаштирилиши, партия, комсомол ва касаба союзларининг фаолияти қандай ёритилаётганлиги эътиборга олинади. Шу билан бирга деворий газета танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтиришга қандай ҳисса қўшаётгани, мақолаларнинг таъсирчанлиги, газетанинг безатилиши ва мунтазам чиқиб туриши ҳам ҳисобга олинади.

СЕКРЕТАРЛАР СЕМИНАРИ

Ғузор район партия комитети бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг бир кунлик семинарини ўтказди. Унда Ўзбекистон КП район комитетининг иккинчи секретари М. Шарипов. «Ҳисобот — сайлов йиғилишларига тайёргарлик кўришда бошланғич партия ташкилотларининг вазифалари ҳақида», район партия комитети, бўлим мудирлари Қ. Ҳожиқулов, Е. П. Буданова «1968—1969 йил партия, комсомол маорифи ўқишининг якуни ва янги ўқув йилига тайёргарликнинг бориши тўғрисида», «Бошланғич партия ташкилотларида коммунистларни ҳисобга олиш, партиявий ҳужжатларни расмийлаштиришнинг аҳволи» деган мавзуларда доклад қилишди.

Бўз районидаги «Улугнор» совхози коллективи мўл-кўл полиз экинлари маҳсулоти етиштирди. Суратда: қовун узиш пайти.

Р. Ашуров фотоси, (ЎзТАГ) фотохроникаси.

Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига муносиб туҳфа ҳозирлаймиз! Тошкент 2-пойафзал фабрикаси ишчи, инженер-техник ходимлари шу азми-қарор билан фидокорона меҳнат қилиб, пойафзал ишлаб чиқаришда муттасил яхши кўрсаткичларни қўлга киритаётирлар. Суратда: фабриканинг илғор ишчилари М. Пўлатова (чапда) ва Т. Қодирова ўртоқларни иш устида кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотоси.

ЧЕХОСЛОВАКИЯДАН ХАТ

МАРОҚЛИ СУҲБАТ ВА КОНЦЕРТ

Яқинда Чехословакия территориясида ўз хизмат бурчини ўтаётган Совет жангчилари ҳузурига бир группа ўзбекистонлик санъаткорлар меҳмон бўлиб келишди. Жангчилар билан меҳмонларнинг учрашувида делегация бошлиғи, Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг бўлим мудири ўртоқ Т. Қаҳрамонов Ўзбекистон меҳнат аҳлининг В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллик тўйига тайёргарлиги ҳақида гапириб берди.

Шундан сўнг Ўзбек Давлат филармонияси санъаткорлари ижросида концерт кўрсатилди. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Муҳаббат Шамаева, Юнус Тўраев, республика комсомоли мукофотининг лауреати Одил Камолхўжаев, раққоса Қилархон Дўстмуҳамедова, созанда ва хонанда Илёс Маллаев ўз маҳоратларини кўрсатиб жангчи-юмошабийлар қалбини хушнуд қилдилар.

Учрашув-концерт охирида оддий солдатлардан Ашуров ва Исмоиловлар жангчилар номидан мароқли суҳбат ва концерт учун чуқур миннатдорчилик изҳор этишди.

Н. ДУДИН,
майор.

(Боши биринчи бетда).

МИНГ БИР КУН

биносини туҳфа этдилар. Россия Федерацияси, Москва ва Украина олиҳиммат кўрсатиб, 1970 йилга қадар шаҳримизга мадад беришга аҳд қилдилар. Бошқа республикалар ишларини тугатиб, уйларига қайтиб кетишди. Тошкентда ўз юмушларини ниҳоясига етказган бинокорлар ҳам, пойтахтимизда уй-жой қураётган қурувчилар ҳам қалб амрини шараф билан адо этдилар — қардош халқ олдидаги мажбуриятларини бажардилар. Мен улар ҳақида ўйлаяпман. Уларга таъзим бажо келтиряпман. Менинг юрак сўзларим ҳам улар ҳақида.

ЎША кунларнинг ҳужжатлари...

«Мен рафиқам билан июлнинг охирида Тошкентга жўнашга қарор қилдим. Меҳнат отпускамизни қурилишда ишлаб ўтказмоқчимиз. Биз Ленинград блокадасини бошимиздан кечирганмиз, қийинчиликлардан қўрқмаймиз...» Банкдаги 170064 рақамли счётга оз-оздан йиғилиб, хазина тўпланиб қолди. Совет Иттифоқининг катта-кичик ҳамма шаҳар-қишлоқларидан 100 минг сўм пул тушибди. Биз Тошкент граждандаридан юқоридаги хатнинг авторини билиб олдик. Михаил Михайлович ва Александра Ивановна Меженинлар Тошкентга келишди. Жазирамада бир ой ишлашди. Шаҳар кўчаларини харобалардан тозалашди ва отпускалари тугагач, бировга кўриниб-нетиб ўтирмай жўнаб кетишди.

Феодосия Геннадиевна Максимова ва унинг қизи Нина Анатольевна Севастополь шаҳрида туришади. Улар жамғариб, авайлаб юрган пулларига уч хонали уй сотиб олиб, Тошкентга юборишди ва шаҳар ижроия комитетидан ана шу уйни «Ер ва боғ-роғни яхши кўрадиган меҳнаткаш одамга» совға қилишни илтимос этишди. Уйни Оқилхўжа Исломхўжаевга беришди. У ҳақиқатан ҳам ерни севади, кўп боғ-роғ яратган одам. Миллион-миллион оилаларнинг бошига тушган кулфат ота оиласининг ҳам бошига тушди. Ватан деб унинг фарзандлари ҳам жон беришган. Тўнғич ўғли Тўхта Севастополь остоналарида ҳалок бўлди. Обид Смоленск деб жон фидо этди. Зоҳид эса яраланиб вафот этди. Хўш, бу аёлларнинг ўзи ким? Феодосия Геннадиевна гражданлар урушининг қатнашчиси, дастлабки совет авиатор қаҳрамонларидан бирининг сафдоши ва хотини, Нина Анатольевна эса Улуғ Ватан уруши кезларида госпиталда ҳамшира бўлиб ишлаган.

Биз одамийлик ҳақида фикр-мулоҳаза юритамиз. Унинг замини нимада? Бир-биримизнинг ҳаёт ва ташвишимизни қалбимиз билан обдон тушунишда, қувонч ва ҳасратимизни ўртада баҳам кўришимизда — буларнинг ҳаммасининг илдизи эса чуқур интернационализмга ва шу боисдан ҳам бир тақдир, бир мамлакат ва бир идеал кишиларининг фаол бирдамлигига тақалади. Мен куни-кеча бўлиб ўтган воқеани эслаб, шу ҳақда ўйлайман.

Тошкентни тиклаш ишларига эндигина киришилганида пойтахтга кўпдан-кўп юклар билан бир қаторда белкурак, андава ва болталарга ярим миллион соп ҳам келиб қолди. Хўжалик ишини хўп биладиган бир одам жуда ўйлаб иш қилибди. Қурилишда замонавий техникага муҳтожлик бўлмайди. Лекин бинокор қўлида оддий меҳнат қуроллари бўлмаса, қўли тутилиб қолмайдими! Соплар роса иш берди-да. Хўш, бу хўжалик ходимининг ўзи ким? Бундан бирмунча вақт илгари Россия Федерациясида ўзбек адабиёти ва санъати декадаси кунларида, Горький шаҳрида бўлганимизда тўладан келган, уятчанроқ, соддадил бир киши билан танишдик. Белкуракларга юборилган сопларни эслайсизми. Шу ҳайрли ишга ана шу одам бош бўлган экан. Хуллас, Михаил Григорьевич Вагин билан суҳбатлашдик. Бир вақтлар у МТСга директор бўлган. Мана, 20 йил бўлибдики, у Ковернин районидаги колхозга раҳбарлик қилмоқда. Михаил Григорьевич билан ҳам қон-қардошмиз. Ўша пайтдаги қаҳжонимизни айтмайсизми, Михаил Григорьевичга бош-оёқ сарупо кийгаздик.

Белкурак ҳам зарур нарса. Лекин бундоқ ўйлаб қарасак, жуда қисқа фурсатда 3 миллион квадрат метр уй-жой, ўнлаб мактаблар, касалхоналар, болалар боғчалари қад кўтарган экан, бунинг боиси шундаки, бинокорларимиз қўлида замонавий техника бор. Тошкентга Л. И. Брежнев ва А. Н. Косигин келганларида уларнинг иштироки билан шаҳардаги янги қурилишлар режаси ишлаб чиқилди. Шундан сўнг, Ўзбекистон пойтахтига тракторлар ва экскаваторлар турнақатор бўлиб кела бошлади. Гараж асбоб-анжомлари, чодир шаҳар жиҳозлари, база техникасини ортган эшелонлар мамлакатнинг турли бурчакларидан кела бошлади. Бинокорлар поезддан тушибоқ, қурилиш майдонига жўнашарди. Ҳаммавақт бўлганидек, бошқариш ва ташкил этишнинг обдон синаб кўрилган механизми ишга тушиб кетди. Бизнинг системамизга хос бўлган чаққонлик ва уддабуронлик билан қудратли моддий кучлар ишга тушди.

Лекин энг муҳими — бошқа омилларда. Одамлар қон-қардош эканликларини чуқур ҳис этдилар. Одамгарчилик ғолиб келаверди. Партиямиз халқимизни дўстлик ва интернационал биродарлик руҳида ҳамиша тарбиялаб келган ва тарбиялаб келмоқда. Тошкентда жамиятимизнинг ана шу ғоявий хазинаси бутун бойлигини намойиш этди. Бу дўстлик бизнинг суянган тоғимиздир. Суянган тоғи бор одамнинг қадди сира букилмайди.

БИР ВАҚТЛАРИ Горький оналар тўғрисида беҳад-беҳисоб гапириш мумкин, деган эди. Бинокорлар тўғрисида ҳам шундай деб айтгим келади. Улар қўлида янгилик куртак очади. Туғилиш, ўсиш, барпо этиш каби сўзлар кўпроқ шу касбдаги кишиларга тўғри келади. Булар шунчаки қурувчилар бўлиб қолмай, бинокорларнинг кўп миллатли бутун оиласи ҳамдир. Кимлар ҳақида сўзлаб, кимлар ҳақида сўзламасам экан?

Александр Сергеевич Аввакумов билан мени таништирганларида аввало унинг қиёфасидан ҳам, таржимаи ҳолидан ҳам киройи рус кишиси эканлиги ҳақида ўйладим. Асли сибирлик, Ульяновск шаҳридаги ФЗУ мактабининг талабаси, «Сибстальконструкция» бригадири, Новосибирскда Академия шаҳарчасини ва Новокузнецкда заводни, Ғарбий Сибирда домналарни, Москвадаги Калинин проспектида кўп қаватли уйларни қурди. Тошкентда бўлса ўз йигитлари билан биргаликда 39 та тўққиз қаватли уйларни монтаж қилди.

Украиналик комсомол йигити Иван Кацуба Тошкентга Болтиқ денгизчиси сифатида келган эди. Мамлакатнинг ҳарбий округлари ва флотлари Ўзбекистон пойтахтида йўлдош-шаҳар қуриб бердилар. Кацубачинг етти миллатга мансуб 11 йигити ерни уй қуришга тайёрлашдан тортиб бино тиклашгача бўлган 77 хил операцияни ўзлаштириб олишганини ҳазил-мутойиба билан айтиб беришди. Улар пойдевордан бошлаб томга антенна ўрнатишгача бўлган ишларни бажаришди. Кацубанинг ташаббуси йўлдош-шаҳарни муддатидан тўрт ой олдин қуриб битказиш имконини берди.

Вильнюсдан келган йигит Гасис Робертас Тошкентга Литва уйларининг пойдеворини қўйиш учунгина келган эди. Лекин бунёд қилган уйларининг ошхонасига охирги пардозни бермагунча шу ерда қолди. Омар Раҳвиешвили жонажон Руставы шаҳрига қайтиб кетди. Лекин у Тошкент студенти бўлиб қолди — бу ерда у бинокор инженерлик касбига ўқимоқда. Қардош республикаларнинг ҳамма вакиллари — қозоқ Ганен Жусупалиев ва эстон Малла Вильяст, тожик Абдулахад Ҳамзаев ва озарбайжон Аллахверди Аллахвердиев, қирғиз Касен Турдалиев ва латиш Эдуард Раубишко, арман К. Л. Айдинян, туркман Анна Истлаев, молдаван қизи Мария Руссо тўғрисида ҳам ҳикоя қилиб беришим керак эди. Аммо муносиб мақтовларни қайдан олай? Бинокорлар ҳақида тугамас қисса тўқиш мумкин. Яна бир умумий нарсани қайд қилиб ўтиш жоиз бўлур. Днепрогэс ва Турксибдан тортиб Арбат ва Уст-Илимгача ҳамма қурилишларимиз умум халқ қурилишлари бўлган. Тошкентга бинокорлар ўзларининг миллий отрядлари, бутун-бутун республикалари билан келишди. Бутун Россия Арманистонга тўйга борди, бутун Украина Болтиқ бўйи билан биргалашиб куйлади. Тошкентда улар меҳнатда ва шахсий ҳаётда биргаликда яшашнинг гўзал дамларини, ҳаётга, бир-бирининг урф-одатларига диққат билан эътибор беришнинг дақиқаларини ўз бошларидан кечиришди.

ТОШКЕНТДАГИ қурилишни баъзан ҳашар деб юритишади. Аммо бу жуда ҳам аниқ ибора эмас. Шарқда ҳашар деган сўз Русдаги «ёрдамлашиш» деган маънони англатади. Ҳамқишлоқлар ўз қўшниларининг уйини биргаликда ва сира ҳақ олмасдан қуриб беришади. Аммо одатда камбағал, ҳимоясиз кишига ҳашар қилишарди. Тошкент эса табиий офат олдида сираям ҳимоясиз эмас эди. Тошкентга ҳимоясиз бўлгани учун ёрдам беришмади. Бу ёрдам ўз моҳияти, аҳамияти билан бениҳоя юксак даражададир! Партия ва ҳукуматимизнинг республикаларни ривожлантириш бўйича олиб борган бутун ишларининг мантиқий якуни шу бўлдики, уларнинг ҳар бирида замонавий индустрияси бўлган, кенг тармоқ отган маориф ва маданиятга эга бўлган шаҳар ва қишлоқлар билан бирга ғоят қудратли қурилиш потенциали ҳам яратилди. Бу куч қисқа вақт ичида буюк каналлар қуришга, химия ва машинасозлик гигантлари бунёд этишга қодирдир. Бинокорларнинг кўп миллатли оиласи — республикамиз фахридир. Уларнинг пойтахтимизни қайта қуришга ўз қурблари етарди. Лекин бунинг учун икки баравар кўп вақт кетган бўларди. Фурсат эса кутдирмасди. Одамлар кутиб туролмасди. Оилангда шунча қардошларинг турганда фақат ўз кучинггагина ишониш тушунчаси ахир бизга ёт-ку! Қон-қардошларимиз дарҳол ёрдам қўлини чўзишди. Мана шу унутилмас умумхалқ ҳаракати қардошлигимиз зарварағидаги ёрқин нурли бир саҳифадир.

МЕНИ миллий ансамблга олишганида ҳали мўйловим сабза урмаган эди. Биз Қизил аскарларга концерт қўйиб юрар эдик. Ўша кезларда мен қизларнинг ролини ўйнардим. Чунки аёлларни саҳнага чиқаришмасди. Гражданлар уруши кезлари эди. Ансамбль поездда юрарди. Босмачиларнинг шум қадами теккан Фарғона водийсидаги култепа қишлоқлар, дутовчилар вайрон қилган Оқтўба атрофидаги шаҳар-қишлоқлар, инглизларнинг Закаспийдаги ваҳшийликлари ёш қалбимни тилка-пора қилган эди.

Лекин бу вайроналар ва харобалар, култепалар ва қурбонлар бизга феодал тузуми ва мустамлакачилик қолдиргач иллатлар олдида, яъни ибтидоий даврнинг омочи, очлик, ланғочлик диний разолат, касалликлар, зулмат олдида денгиздан томчи эканлигини тезда пайқаб қолдим.

Ўрта Осиё студияларидан бирида яқин ўтмишимиз ҳақида фильм суратга олинибди. Яқинда шу картинанинг кўриги бўлаётганида ёнимда ўтирган ёш зиёли йигитнинг фиғони ошиб кетди: «Эви билан-да, — деди у. — Наҳотки, шундай бўлган?» Мен унга: «Бундан ҳам беш баттар бўлган эди» дедим. Шунда мен ўзимча ўйлаб қўйдим. Ўтмишда халқимиз орасидан Беруний ва Навоий, Улуғбек ва Фурқат каби улуғ кишилар етишиб чиққан, халқимиз орасида улуғ одамлар кам бўлган эмас. Бу томонимиз зўр. Лекин инқилобдан илгариги қолоқлик, қашшоқлик ва жоҳилликдан уялиб ўтирмаслигимиз ҳам керак. Қўшиб-чатишга ҳам, олиб ташлашга ҳам асло ҳожат йўқ. Юртимизда шундай бўлган эди, ва бунда халқнинг гуноҳи йўқ. Айшу ишратга муккасидан кетган ва халқ қонини ичган хон замонларига пардоз-андоз бериб ўтиришга ҳожат йўқ. Ўтмишга бунақанги пардоз-андоз бериш беозоргина нарса эмас, бу ҳақиқатни бузиб кўрсатишдир, исталса-исталмаса бу нарса ярим аср мобайнидаги буюк ишларимизни камситишдир.

Ленин юборган педагоглар тушган биринчи эшелон Тошкентга Оренбург пробкаси орқали ўтиб келарди. Мен ўша кезларда ўспирин эдим. Бир нарсага қойил қолган эдим. Москва яқинидаги бир рус фабрикасини асбоб-анжомлари билан бизнинг Фарғона водийимизга кўчириб келтиришди. Қариндошларимиздан бири ана шу фабрикага кириб ишлай бошлади. Иш ана шундай бошланган. Коммунистик партия халқларнинг ҳуқуқий тенглигини эълон қилиб, уларнинг амалдаги тенглигига эришмоқ учун қатъий кураш бошлади. Ҳозиргача ҳам шоирона завқ-шавқ билан у қадар куйланмаган бу сўзлар ўн йиллар мобайнида совет миллий сиёсатининг негизини ташкил этиб келди. Совет миллий сиёсатининг амалга оширилиши жаҳонда ўзига хос Совет Шарқ мўъжизаси бўлди. Бир авлоднинг ҳаёти мобайнида Ўрта Осиё халқлари феодализмдан социализмга сакраб ўтдилар ва мамлакатимиздаги бошқа халқлар билан биргаликда коммунизм қурмоқдалар.

Ўрта Осиёнинг, хусусан Ўзбекистоннинг ютуқлари чет эллик меҳмонларимизни, жумладан эндигина озодликка чиққан мамлакатлардан келган меҳмонларимизни ҳайратда қолдирмоқда. Мен бу ҳақда уларнинг оғзидан кўп эшитганман. Бу сўзларни келтириб ўтишга ҳожат йўқ. Ана шу мўъжиза қандай рўёбга чиққанлиги ҳақида ўйлаб кўриш муҳимроқдир. Биз бу саволга ишончлироқ жавоб бермоқ учун меҳмонларга революциянинг биринчи йилларидаги бебаҳо кинохроника кадрларини тез-тез кўрсатиб турамиз. Кетмон кўтарган, яланғоёқ минг-минг кишилар — менинг халқим қурилишларга шу аҳволда чиққан, қуруқ қўл билан фабрикалар, заводлар, электростанциялар қурган. Оч-наҳор ишлаган, тўйиб ухламаган. Озодлик нашъасини тотган халқим озодлик деганда фақат тўғри шиорларнигина эмас, фақат қўшни ва дўстдан ёрдам тўғрисидаги умиднигина эмас, бу ўз-ўзидан равшан, — энг аввало ва энг муҳими зўр бериб ишлаш, интернационал вазифалар йўлида бутун миллий қудратини ишга солиб ишлаш, бутун совет халқлари билан, партия билан, янги ҳаёт тўғрисидаги идеалларимиз билан меҳнат жабҳасида ва маънавий жиҳатдан қўшилиб кетмоқ эканлигини тушуниб олди. Бунда унга коммунистик партия ёрдамлашди. Сенга кўрсатилган ёрдам фақат ҳашар, фақат қўллаб-қувватлаш эмас, балки энг юксак ва энг гўзал маънодаги ёрдам, яъни, қудратли халққа ундан ҳам қудратлироқ халқларнинг ёрдами, оиладаги кенжага тўнғичларнинг ёрдами демакдир.

Шундай бўлди ҳам. Эндиликда менинг Ўзбекистоним революциядан олдинги энг серҳосил йилдагидан 8 баробар кўп пахта бераётган экан, (революциядан илгариги ана шу йил ҳақида «Туркистон бундан ортиққа қодир эмас» деб ёзишган эди), энди биз республикада саноатнинг юз тармоғига эга эканмиз ва бизнинг маҳсулотларимиз жаҳоннинг 90 мамлакатига чиқарилаётган экан, санъаткорларимиз ҳам шунча чет эл мамлакатларида бўлган эканлар, Ўзбекистон ўлкасининг ишлаб чиқариш кучларини жадал ривожлантираётган экан ва халқнинг маънавий қудратини рўёбга чиқараётган экан ва Ўзбекистон бугунгидек қудратли ва бугунгидек баркамол бўлиб қолган экан, бунинг боиси шундаки, Аввакумовлар ва Кацубалар, Вагинлар ва Маркиянчиклар, Максимовлар ва Робертаслар, грузинлар ва тожиклар, қозоқлар ва озарбайжонлар Тошкент қурилаётган биринчи кундан эмас, балки менинг ўлкамда социалистик ҳаёт қурилаётган биринчи кундан бошлабоқ менинг халқим билан елкама-елка турибдилар. Қардошларча дўстлик ва ўзаро ёрдам бўлмаганида, бизнинг бугунги ҳаётимиз бўлмас эди. Тошкент ҳар биримиз ҳақида қосиятли умумхалқ ғамхўрлигининг умумлашма ифодаси бўлди, холос.

... Мен тонгни Москвада қаршилайман. Бир кунда бутун Россияни ва Украинани кезиб чиқа оламан. Оқшом Кавказда ёки Болтиқ бўйида бўларман. Худди эртакдагидек туюлади. Шаҳримдаги бунёдкорлик ишлари эртакдагидек тез рўёбга чиқди. Лекин Тошкентда намоён бўлган маънавий қудрат ва буюк ижодкорлик кучларини қаҳрамонлик достонларида куйласа арзийди. Бу достонни минг бир кун деб атаса арзийди. Зотан, Тошкентда биринчи уйни қардош халқлар қурган кундан бери минг бир кун ўтди.

ТОШКЕНТ.
[«ИЗВЕСТИЯ», 16 сентябрь].

Янги шеърлар

ИЛҲОМ ДАҚИҚАСИ

Мана, тоғ,
сайхонлик,
майсалар, гуллар,
Яйра табиатнинг бағрида, юрак.
Пастда тўлқинланиб,
салқин сой гурлар,
Чўққилар учида чақмоқ, гулдирак.
Сўқмоқлар учади пастдан баландга,
Беқасам пахталар порлар товланиб.
Шоввалар тўзони малҳам баданга,
Офтоб селларида чўмил, тобланиб.
Ёнгинангда турар бир соҳибжамол,
У тоғлар қизидир, тоғлар оҳуси.
Сочларини беором тароғлар шамол,
Тиниқ чашмалардир ҳусн кўзгуси.
Сезяпсан: у ғоят хушрўй ва нафис,
У нурдан, гуллардан, ишқдан йўғрилган,
Шу кенглик, юксаклик ичра туғилган,
Хуш бўйин берибди райҳону ялпиз.
Қоматга ярашган атлас кўйлаги
Қирмиз шафақ билан талашгудай ранг,
Борлиққа чирмалиб нозик ўйлари,
Юрагим, торингда бермоқда жаранг.
Сўзлагил, сўрагил исми шарифин,
Яхши сўроқ учун ҳеч ким ўлдирмас.
Агар ўринлатсанг, келтир таърифин,
Фақат жавобига тоб беролсанг бас!
Гўзаллик олдида жимиллаб кўзим,
Жим-жит тикиламан ўша тарафга.
Сўзлайман дейману қовушмас сўзим,
Сўзларим уюшиб келмайди гапга.
Сўзсиз саҳнадир бу,
ҳислар, туйғулар
Она-юрт кўркидан тўлқинланган пайт.
Балки шундай дамда илҳом туғилар,
Ярқиллаб кўринар юракдаги байт.

...ДОКА РЎМОЛ ҚУРИШИ

(Ҳазил)

Жанжаллашиб қолди эр билан хотин,
Орадан ёмон гап ўтгани ҳам йўқ.
Гўё булут қоплаб осмоннинг қатин,
Бири қўйиб, бири урар эди дўқ.

Гўё остин-устин бўлди ер юзи,
Қилчалик муҳаббат ўртада йўқдай.
Наштардай ботарди бирининг сўзи,
Бирининг таънаси куйдирар чўғдай.

Хотин ғазабидан ёниб, тутоқиб:
— Пичоқ суяккача бориб етди, дер.
— Сиз билан умримни ўтказдим ёқиб, —
Деб жилов бермасди жаҳлланган эр.
Ўртага ташланди гина-ю алам,
Лампа мой куйгандай қизғин ўчоққа.
Таранг тортилганди асаблари ҳам,
Дон донга ажралиб, пўчоқ-пўчоққа.
Қўйди-чиқдигача бориб етди гап,
Муроса-мадорадан йўқ эди дарак.
Шунча йиллик умр... наҳот... во ажаб!
Бир-бирдан ажралган эди қўш юрак.
Хотин сўнгги шартин қўйди:—йўл кира—
Берсангиз бас, деди, олтмиш сўм, холос.
Бу даргоҳга қайтиб кирмайман сира,
Тугади бардошу тугади ихлос.

Онамнинг уйига қайтаман тамом,
Елкамнинг чуқури кўрсин, дер, эрин.
Энди бу гўшада туришим ҳаром,
Бўлак даъвом ҳам йўқ, кетаман, дерди.
Эр айтар: — йўл кира ўттиз сўм, ахир,
— Олтмиш нимаси,—дер, қайнаб зардаси.
Хотин дер:—Ўттизи—боришнинг нархи,
Қайтиш пулини ҳам, ўйланг, дадаси.

ХАДИЧА

Қишлоғимиз фарзанди шўх-у барно
Ҳадича,
Не-не йигит бағрига ўт қалайди ҳамиша.
Ўн саккиз ёш авжида тоғ лоласи бўлибди,
Ёноқлари—гул барги, қалби—қуёш
ҳовуча.
Қалдирғочнинг қаноти қошига бўлмас
қиёс,
Тун зулмати қуюлса, бўлмас қора
холича.
Ҳар сўзида бир сеҳр, ҳар имоси бир
китоб,
Коптоқдай ўйнар сени боқиб турган
қолича.
Кундузи кўрмоқ билан бахтли бўлсак
ўзини,
Ширин хаёли билан уйғоқдирмиз ҳар
кеча.
Пахтазорни кезганда ўн ботирча завқи
бор,
Гурра қўзғалар қизлар Ҳадичамиз «ҳа!»
деса,
Унинг ишқи, севгиси йигитларни улғайтди,
Ғўра эдик аслида пишмаган бир ҳовучча.
Шу йигитлар қатори камина ҳам ёнурман,
Аммо дард-у дилимни айтолмадим
ҳалича.
●
Ногоҳ дуч келдилар гавжум кўчада,
Кўзлар бехтиёр бўлдилар тўқнаш.
Ўтиб кетмоқлик ҳам оғир-ди жуда,
Оғир эди ундан — юзма-юз тўхташ.
Жиндай саросима, ғалати титроқ,
Ноўнғай сўзсизлик, суратдан қотиш...
Ҳар қандай ўлимдан бўлар оғирроқ
Бундай бегоналик, бундай йўқотиш.
●
Адабиёт
Абадият билан юрар ёнма-ён,
Қўлингга қаламни ушлашдан олдин:
Унинг заҳматларин ҳис этгил, эй жон,
Ҳар бир ярқиллаган бўлмагай олтин.
●
Сўнгги етказиб нақ етмиш ёшини,
Одам бу оламни тарк этаётир.
Дўстлар, ҳурматига эгингиз бошини,
Орамиздан азиз жон кетаётир.

Етмиш йил яшади,
Яратди, қурди,
Билди муҳаббатни, қувончни, ғамни.
Етмиш йил гурсиллаб ер узра юрди,
Энди узаётир ердан қадамин.

Бир лаҳзадай кўчди шунчалик умр,
Тушдай бўлиб қолди бутун бир ҳаёт.
Юлдуз сўнганида — йўли бўлар нур,
Бу, ахир, одам-ку, бутун бир авлод!

«ШОҲИ ЗИНДА»ДАГИ ЁЗУВ

Кўз нури, қалб қўри рангларга кўчди,
Севгисин тошларга мангу нақш этди.
Ганч қорди, тош йўнди — ёнди ва ўчди,
Борлигин авлодлар учун бахш этди.
Устод бу санъатни шундай битирган,
Ундан буюк ижод — нур-илҳом қолди.
Ва нақш орасига пинҳон битилган
«Амали Зайниддин» деган ном қолди.

Жуманиёз ЖАББОРОВ.

СПОРТ янгиликлари

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Якшанба ва душанба кунлари кучлилар группасида икки учрашув бўлиб ўтди. Бунда пойтахт армиячилари Минскнинг «Динамо» командасини қабул қилди. Бу ўйин дуранг натижа берди — 0:0. Спартакчилар эса ростовлик армиячиларни йирик ҳисоб — 4:0 билан мағлубиятга учратдилар. Ўтган куни Москванинг «Динамо» ва «Торпедо» командалари учрашдилар. Ҳисоб — 4:2. «Олтилар» группасида шу куни икки ўйин ўтказилди: «Крылья Советов» — «Уралмаш» — 2:2, «Қайрат» — «Локомотив» — 0:0.

«А» класс иккинчи лига командалари тўртинчи группасида ҳам навбатдаги учрашувлар ўтказилди. Бунда Ўзбекистон командалари ўйини. «Политотдел» — «Восток» (Усть-Каменогорск) — 2:1, «Строитель» (Ашхобод) — «Зарафшон» — 2:0, «Нефтяник» (Фарғона) — «Энергетик» (Душанба) — 0:3 бўлиб тугади.

«ТЎҚИМАЧИ» РЕСПУБЛИКА ЧЕМПИОНИ

Термизда қўл тўпи бўйича ўтказилган республика чемпионати финалига фақат икки команда — Тошкентнинг «Тўқимачи» ва Чирчиқнинг «Меҳнат» командалари мағлубиятсиз чиқишга эришдилар. Бу командалар ўртасида ўтказилган ҳал қилувчи учрашувнинг биринчи ярмида чирчиқликлар устун келиб, ҳисобни 9:5 қиладилар. Бироқ, танаффусдан кейин тўқимачилар 10 та тўп киритишга улгурдилар. Умумий ҳисоб 15:13 бўлиб, тошкентликлар республика чемпиони номини олдилар. Учинчи мукофотли ўрин Андижоннинг «Буревестник» командасига тегди.

Планетамиз ХАБАРЛАРИ

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

А. А. ГРОМИКО БАЁНОТИ

НЬЮ-ЙОРК, 16 сентябрь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 24-сессиясида қатнашувчи СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико бошчилигидаги СССР делегациясининг аъзолари кеча кечқурун Нью-Йоркка келишди. А. А. Громико Нью-Йорк аэропортида қуйидагиларни айтди:

СССР делегацияси жаҳон ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти олдида турган муҳим проблемаларни барча халқларнинг орзу-умидларига мувофиқ келадиган тарзда ҳал этишни ният ва аҳд қилиб БМТ Бош Ассамблеясининг 24 сессиясига келди.

Совет Иттифоқи Бирлашган Миллатлар Ташкилотига ялпи тинчликни сақлаб турувчи таъсирли восита сифатида катта аҳамият бериб келди ва бермоқда. Бўлажак юбилей — бу жаҳон ташкилотининг йигирма беш йиллиги арафасида БМТ бунёдга келганидан бери халқаро кескинликни юмшатиш, мустамлака системасини тугатиш учун экспансиячилик сиёсатига қарши курашда анча фойдали иш қилганлигини яна бир бор таъкидлаб ўтишни истар эдим. Шунга қарамай бизнингча БМТ тинчлик ва хавфсизликни сақлашга қаратилган фаолиятида ўз ихтиёрида бўлган имкониятларнинг ҳаммасидан ҳам тўла фойдаланмади. Халқлар Бирлашган Миллатлар Ташкилотидан тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қилиш учун қаратилган янги ҳаракатлар кутмоқда. Биз БМТ Бош Ассамблеяси ҳозирги сессиясининг қарорлари айни шу йўлдан боради, деб умид қилишни хоҳлардик.

Совет Иттифоқига келганда эса у халқаро кескинликни юмшатиш учун, тинчлик учун ҳормай-толмай ва изчил курашиб келди ва курашаверади.

◆ ПОЛЬША В. И. ЛЕНИН ЮБИЛЕЙИГА ТАЙЁРЛАНМОҚДА.

◆ БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИ СЕССИЯСИ ИШ БОШЛАДИ.

◆ АРГЕНТИНА МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ҚАҲР-ҒАЗАБИ.

◆ МУСТАМЛАКАЧИЛАРНИНГ ҲОЛИ ТАНГ БЎЛИБ ҚОЛДИ.

У ТАННИНГ АЙТГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 16 сентябрь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари У Тан Вьетнамдаги уруш тезроқ тўхтатилиши зарурлигини яна бир бор таъкидлади. У кеча Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги матбуот конференциясида мухбирларнинг берган саволларига жавоб қайтарар экан, Вьетнам халқи четдан ҳеч ким аралашмагани ҳолда ўз ишларини ўзи ҳал қилиш имкониятини олмоғи керак, деди.

У Тан БМТ Бош Ассамблеясининг сессияси иши чоғида Яқин Шарқ масаласи юзасидан тўрт томонлама музокараларнинг яна бошлаб юборилишини ёқлаб гапирди.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ XXIV СЕССИЯСИ

НЬЮ-ЙОРК, 16 сентябрь. (ТАСС). Бугун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг навбатдаги XXIV сессияси очилди. Унинг ишида БМТ га аъзо бўлган 126 давлатнинг вакиллари қатнашмоқда. Дастлабки кун тартибида 104 та масала бор.

Сессиянинг очилишида СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико бошчилигидаги Совет Иттифоқи делегацияси ҳозир бўлди.

Сессия ишининг биринчи кунида Ассамблея иш органлари ва унинг раиси сайланди.

ГВИНЕЯ (БИСАУ) ВАТАНПАРВАРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

ДАКАР, 16 сентябрь, (ТАСС). Гвинея ва Яшил Бурун ороллари мустақиллиги Африка партияси штаб квартирасининг бу ерда эълон қилинган ахборотида бундай дейилади: Гвинея (Бисау) озодлик армияси ҳужум ҳаракатлари давомида португалиялик мустамлакачиларга катта талафот етказмоқда.

Озодлик кучлари август ойининг ўзидагина душманнинг 76 солдат ва офицерини, 14 ҳарбий юк машинасини, 5 бронемашинасини, бир самолётини ва битта дарё кемасини яксон қилдилар.

Ватанпарварлар ҳозирги вақтда мамлакатдаги асосий йўлларнинг ҳаммасини тўсиб қўйдилар. Португалия қўмондонлигининг тан олишича, португалиялик мустамлакачилар мудофаа ҳаракатларига ўтишга мажбур бўлганлар.

УЛАР БОМБА ҚИДИРИШДИМИ?

Тель-Авивнинг қўшни мамлакатлар ерини қонунсиз равишда босиб олганлиги, тинч араб аҳолисига қарши қилган репрессиялари жаҳон жамоатчилигининг ғазабини уйғотмоқда. Исроилнинг ўзгинасида прогрессив доиралар мамлакат ҳукмронларининг енгилтаклик сиёсатини қораламоқда. АПН иорданиялик Обид Абу Диабнинг тақдири ҳақида Исроил газетаси «Зу Гадерех»да босилган мақолани газетхонлар эътиборига ҳавола қилади.

Отам бутун умр тиним билмай ишлади. У бундан олти йил бурун Қуддуснинг араблар қисмидаги кичик бир уйни онам, укаларим ва сингилларимга қолдириб оламдан ўтди. Мен онам, хотиним, бола-чақам ва 22 ёшли укам Самир билан уйнинг ярмида, укам Факри эса бола-чақаси билан уйнинг қолган ярмида яшардик.

Ўтган йили Исроил полициячилари Факрининг дўконига келиб, Самирни қамоққа олишди. Уни полиция участкасида бир ой ушлаб туришди. Кейин яна уч ой ушлашди, кейин яна... Шу йилнинг январида уни суд қилишди. Уни студентлар ташкилотига мансуб, оккупант ҳокимиятларининг хатти-ҳаракатларига қарши варақалар тарқатишда айблашди. Самир 8 ой қамоқ жазосига ва пул жаримаси тўлашга ҳукм қилинди. 1969 йилнинг бошларида у жаримани тўлаб, қамоқдан чиқди.

Биз исроиллик ҳукмдорлар энди уни тинч қўйишар деб ҳаддан ташқари соддадиллик қилибмиз. Орадан бир ой ўтгач уйимизнинг ёнида полиция машинаси тўхтади. Тартиб сақловчилар Самирнинг полиция участкасига дарҳол боришини талаб қилишди ва у беш минутлар ичида қайтажагини айтиб, ваъда беришди. Бироқ ўша беш минут ҳафтага, ҳафта эса ойларга айланди...

Бироқ вақт ўтгач, укамга нима бўлди экан деб билиб келиш учун Қуддуснинг жануброғида бўлган полиция участкасига жўнадим. У ерда қандай «омилкор»га учрашишим кераклигини билиб олдим. Давид Кхен ана шундай одамлардан бири бўлиб чиқди. У эшигига «Диний масалалар бўйича референт» деб ёзилган кабинетда ўтирар экан. Давид Кхен Голлан исмли офицер билан телефонда сўзлашди. У Самирнинг «Жамоат хавфсизлиги манфаатлари учун» қамаб қўйилганини ва яқин икки-уч кунлар ичида эркинликка чиқаражагини хабар қилди. Бироқ у ҳамон панжара ортида ўтирарди. Ундан ташқари полициячилар уйимизга келишиб тинтув ўтказишди.

Орадан бир неча кун ўтгач ярим тунда эшикнинг қаттиқ тақир-туқуридан уйғониб кетдим. Эшикни очсам ўнга яқин полициячи офицер ва ҳарбий кийимлилар турибди. Кейин билсам улардан бири генерал экан. Араб тилида гапираётган офицер: «Сизга уйдан чиқиб кетишларингиз учун бир соат вақт берамиз»,— деди. Нима сабабдан уйимиздан ҳайдаяпсизлар деб суриштира бошладим. Офицер менга ўшқириб: «Тентаклик қилманг, лаш-лушларингизни олиб чиқиб кетинглар. Агар уйни бир соат ичида бўшатмасанглар, уйни бошларингга ағдартирамиз» — деди. Мен раҳм қилинглар, деб уларга ялина бошладим. Борадиган жойимиз йўқлигини, бемор онам билан ёш болаларим борлигини айтдим....

Ярим тунда телефон будкасига келиб, Ғарбий Қуддус бургомистри (шаҳарнинг Исроил қисми — **Ред.**) Тедди Колекка қўнғироқ қилдим. Унга бўлган воқеаларни гапириб берганимдан сўнг, у: «Мен ҳеч нарса қилолмайман, бу менинг вазифамга кирмайди... Уйингизни бузишлари борасида қўлимдан ҳеч нарса келмайди!— деб жавоб берди.

Шу орада фотомухбирлар пайдо бўлиб қолишди ва босқинчилар уйни бузишга киришишди.

Лекин ана шулардан кейин ҳам бизни тинч қўйишмади. Яна армиячилар билан полиция офицерлари келишиб: «Агар кўчада ётган лаш-лушларингни йиғиштириб олмасанг, мусодара қилинади» деб қўрқита бошлашди. Мен борадиган еримиз йўқлигини айтдим. Қўшниларимиз чиқишиб буюмларимизни вақтинча сақлаш учун уйларига олиб кетишди. Бироқ полициячилар ўша куни яна пайдо бўлишди. Улар бузилган уйни титкилашишди. Бирдан мўъжиза! Улар пол остидан қурол «топиб» олишди. Жуда ҳайрон бўлиб қолдим, уй бузилаётганда «кимдир» онгли равишда пол тагига қуролни билдирмасдан қўйиб, буни полицияга хабар қилган. Ана фотомухбирлар нима учун керак бўлган экан! Шунинг учун ҳам улар аввалги сафар белгиланган вақтдан илгари келишган экан...

Мени қўлга олишиб, Ғарбий Қуддус полиция бўлимига келтиришди ва қамаб қўйишди, вақт-вақти билан укамни қандай ураётганларини эшитиб турардим. Улар таёқ билан унинг бошига уришарди, мен бўлсам унинг қичқиришини ва сўнг инграган товушини эшитишим керак эди.

Орадан бир неча кун ўтгач уйимиз ертўласини тинтиш учун яна полициячилар келишди. Кейин офицер ҳамроҳлигида Давид Кхен келди. Полициячилар уйимизга қўшни бўлган хонадонлар ҳам «хавф туғилиб» турганлиги туфайли вайрон бўлиши мумкинлигини айтиб, кўчиб кетишга мажбур қила бошладилар. Кейин ҳақиқатан ҳам уларнинг уйлари зарарланди...

Яқинда тўрт ёшли ўғлим Нодир билан кўчада кетаётган эдим, бизни чорраҳада полициячилар тўхтатишди. Улар болага қўлини юқори кўтаришни буюришиб, тинтий бошлашди. Йўлимизга равона бўлганимизда ўғлим мендан сўради:

— Нега улар кийимларимни ушлаб кўришди?

— Улар бомба қидиришди, — дедим.

— Бомба дегани, нима ўзи?

Полициячилар бомбанинг қанақа бўлишлигини болага тушунтириб қўйиш учун мени мажбур қилишди. Тўрт ёшли боланинг шунақа нарсаларни билиши керакми?!

Уйимизни қандай бузишганларини кўрган Нодир мендан сўради:

— Дада, бизлар ҳам уларнинг уйларини бузамизми?

— Йўқ, йўқ, ўғилгинам ҳеч қачон биз бундай қилмаймиз. Ишончим комилки, яқин кунлар ичида тинчлик бўлади, шунда бомба ҳам бўлмайди, уйлар ҳам бузилмайди, одамлар эса қириб ташланмайди.

(АПН).

УЛУҒ ЮБИЛЕЙ ОЛДИДАН

ВАРШАВА. (ТАСС). Польша—Совет дўстлиги жамиятининг шу йил охирида ва келгуси йилнинг бошида қиладиган ҳамма ишлари В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги белгиси остида олиб борилади. Бу юк санага бағишланиб сентябрь ойининг охирида ёқ тематик виставкалар ташкил этилади. Жумладан, яқин кунларда халқ Польшаси шаҳарларида «Лениннинг графикадаги тасвирлари» деган кўчма виставка кўрсатила бошлайди. «Рух» нашриёти пролетариатнинг улуғ йўлбошчиси Ленин ҳаёти ва фаолияти тўғрисидаги суратли газетани юз мингдан кўпроқ нусхада чиқаради.

Польша—Совет дўстлиги жамияти «Ленин Польшада», «Ленин ва поляк ишчилар ҳаракати», «Ленин — жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг асосчиси, ташкилотчиси» ва бошқа шу каби мавзуларда жуда кўп лекциялар, учрашувлар, мунозаралар ташкил этади.

Жамият бир қанча муҳим масалаларни, жумладан, В. Булатнинг «Ленин Польша ва поляк ишчилар ҳаракати ҳақида» деган китобини нашрга тайёрлади.

Ливия: қирол Идриснинг бу ерда яқиндагина фойдаланган армия ҳокимияти [illegible] олди ва республика тузуми ўрнатилганлигини эълон қилди. Мамлакатни Революцион совет бошқармоқда. Суратда: Триполидаги собиқ қирол саройи. ЧТК-ТАСС телефотоси.

Англия қўшинларининг бостириб киришига ва полиция репрессияларига қарамай Шимолий Ирландия аҳолиси мамлакатни ярим мустамлака ҳолатидан қутқариш ва демократик ҳуқуқларни тиклаш учун курашни давом эттирмоқда. Суратда: инглиз солдатлари Бельфаст кўчаларида.

ЮПИ-АПН фотоси.

АРГЕНТИНАДА НАМОЙИШЛАР

БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Аргентина меҳнаткашларининг кучайиб кетган иш ташлаш курашига студентлар ҳам қўшилди. Улар кўча намойишлари вақтида ҳалок бўлган ўртоқларининг хотирасига ҳамда ўзларининг ҳуқуқларини ва гражданлик эркинликларини ҳимоя қилишга бағишлаб кураш ҳафтаси ўтказмоқдалар. Мамлакатнинг ҳамма университетларида ялпи забастовка бошланди.

Кордове шаҳрида беш минг студент ишчилар билан бирга кечқурун митинг ўтказиб, кўча намойиши вақтида ҳалок бўлган Сантьяго Пампильони хотирасини эсга олишди. Улар митингдан сўнг шаҳар марказида намойиш ўтказишди. Полициячилар таёқлар билан ва кўздан ёш оқизадиган газ тўлдирилган гранаталар билан намойишчиларга ҳужум қилишди. Икки ўртада бошланиб кетган тўқнашув бутун кечаси тонг отаргача давом этди. Намойишчилар полиция участкасини босиб олиб, ундаги мебелларни олиб чиқдилар ва ёқиб юбордилар.

Росарио шаҳрининг студентлари ва ишчилари кўчаларда баррикадалар қуриб, таёқ ва ёш оқизадиган газ тўлдирилган гранаталарни ишга солган полициячиларнинг ҳужумларини қайтардилар. Бир неча киши майиб бўлди.

Тукуман шаҳрида студентларнинг катта намойишлари бўлди. Намойишчилар қамоққа олинганларни бўшатиш учун кескин кураш олиб боришга чақирдилар. Улар «коммунистик фаолият» билан шуғулланишда айбланиб, кафедрадан ҳайдалган ва турмага ташланган мамлакатда машҳур профессор Альфредо Абрегуни қамоқдан бўшатишни талаб қилдилар.

«БИЗНИ КИМ ҲИМОЯ ҚИЛАДИ?»

ҚАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

Яқинда Ғарбий Германия полицияси узоқ қидирувлардан сўнг Юрген Мюллер деган шахсни қўлга туширди. Бу одам Ғарбий Германия банкларини ўмарувчиларнинг «энг омадлиси» ҳисобланарди. Сўнгги тўрт йил ичида Юрген Мюллер оз ҳам эмас, кўп ҳам эмас, бор-йўғи 18 банкни қоқиштириб кетди.

Гарчи, ҳар қанча ғалати туюлса ҳам бу Ғарбий Германия гангстери ўз шаҳри Крефельдда эътиборли киши ва намунали оила бошлиғи сифатида машҳур эди. У дангиллама ҳовлида яшар ва энг яхши машина миниб юрарди. Шанба кунлари болалари билан турли моделлар ясар, бозор кунлари эса рафиқаси билан черковга борарди. Юрген Мюллер суғурта вакили бўлиб, бутун Ғарбий Германияни айланиб юрарди. Аммо, эндиликда маълум бўлдики, у мулкларни суғурта қилишдан бутунлай бошқа юмуш билан шуғулланиб юраркан.

Хўш, Юрген Мюллерни бу жиноят йўлига нима бошлади?

— Менга пул керак эди, жуда кўп пул... — дея тан олди у тергов пайтида.

Бунақанги ёвузларча бойлик орттиришга бўлган ташналик фақат Юрген Мюллергагина хос эмас. Ғарбий Германияда бу иш ҳар қандай йўл билан рағбатлантирилди. Одамларга пул топишни мактабда, телевидение, кино ва матбуотда ўргатадилар. Ҳафталик безакли «Штерн» журнали сўнгги сонларидан бирида бойлик орттиришга бағишлаб махсус 48 бетлик илова ҳам берди. Илова жуда ғалати: «Сиз ўз пулингизни қандай қилиб кўпайтиришингиз мумкин» деган сарлавҳаси биланоқ кишиларда бойликка ҳис уйғотарди.

Борди-ю, пулингиз йўқ бўлсаю, журнал кўрсатган йўл-йўриқлар қўл келмай қолсачи? Унда истаган мақсадингизга эришиш учун фақат биргина йўл, у ҳам бўлса зўрлик, ўғрилик қолади, холос. Ғарбий Германияда тинимсиз ўсиб бораётган жиноятнинг бирдан-бир сабаби ана шу.

Бу борада «Ди вельт» газетаси яқинда эълон қилган статистика айниқса диққатга сазовор. Маълум бўлишича Германия Федератив Республикасида содир бўлаётган жиноятнинг 75 проценти бойиш мақсадида қилинаркан. «Бу жиноятлар, — ёзади «Ди вельт».—ноиложликдан, эҳтиёж туфайли эмас, балки хасислик ва бойлик тўплашга интилиш туфайли содир бўлмоқда. Кўпгина жиноятлар ўрта ҳол кишилар томонидан қилинмоқда»...

Расмий статистиканинг эълон қилишича, ГФРда ҳар куни тўртта қотиллик ва 27 йирик ўғрилик рўй бермоқда. Ҳа, касаба союзлар газетаси «Вельт дер арбайт»нинг «Бизни жиноятчилардан ким ҳимоя қилади» дея ташвишли сарлавҳа билан чиқиши ҳам бежиз эмас. «Ди вельт» бўлса унга жавобан алам билан шундай ёзади: «Бизнинг оммавийлашиб кетган жиноятчилик билан курашишга қурбимиз етмайди. Биз бундан кейин ҳам жиноятчилар билан ёнма-ён яшашга ўрганишимиз керак».

Ҳалокат ёқасига келиб қолган мақтанчоқ «эркин жамият» ўзининг ожизлигини бундан бошқача қандай қилиб ҳам ифодалай оларди!

А. ЖОЛКВЕР, АПН.

Ҳар тўғрида

СОДИҚ ИШҚИБОЗ

Англиянинг «Норвич» командасининг энг содиқ ишқибозларидан бири Питер Купердир. У ўзининг содиқлигини бир неча марта яққол кўрсатди. Масалан, «Норвич» футболчилари бирин-кетин бир неча марта ғалаба қилганида у ўзининг сочини кўк-сариқ, яъни футболчилар формасининг рангига бўяди. Энг катта мағлубиятдан сўнг Питер шундай мотам тутдики, ҳатто сочи билан қош ва киприкларини ҳам қирдириб ташлади.

СТАДИОНДА ФАВҚУЛОДДА ҲОДИСА

Футбол ўйини бўлаётган эди. Аргентинанинг икки командаси мусобақалашмоқда. Иккинчи тайм эндигина бошланган. Тўс-тўполон, ҳуштакбозлик авжига чиққан бир пайт. Бирдан портлаш рўй берди ва бир неча минг одамнинг шовқини, дарвозаларнинг олдин бири кейин иккинчиси ҳавога кўтарилиб, ер-парчин бўлди. Маълум бўлишича: ўйин ишқибозларга ёқмаслиги учун, бу бемаза ўйинни тўхтатиш ниятида улар танаффус вақтида иккала дарвоза тагига бомба қўйган эканлар.

* * *

Анатомиядан имтиҳон бўлаяпти. Студент саволларга жавоб [illegible] профессор [illegible] студентга [illegible] сўради:

— [illegible]

Студент [illegible] жавоб берди:

— [illegible]

«Физкультура ва спорт»дан.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25—Эстрада концерти, 9.30—Торли квартет, 10.10—Қўшиқлар, 10.30—Ўзбек операларидан парчалар, 11.15—«Колхозчининг ўйлари», 11.30—«Кавказ эскизлари», 13.30—Камер куйлар, 15.15—Куйлар, 15.45—«Ленин қадамжойларида». «Искра» бунёд бўлган жойда» (суҳбат). 16.10—Симфоник куйлар, 16.50—«Правда» газетасининг обзори, 17.00—Куйлар, 18.00—«Ўзбекистон тўқимачилик саноати» (суҳбат). 18.10—Тожик рақс сюитаси, 19.20—Татар куйлари, 20.00—«Ёшлик» радиостанцияси, 20.40—Концерт (ёш ижрочилар), 20.55—«Саломатлик — туман бойлик», 21.00—«Ўзбекистонда маданиятнинг равнақи» (суҳбат), 21.15—Концерт (пахта далалари меҳнаткашлари учун), 22.20—Дутор тароналари, 22.40—В. И. Ленин ҳақида ҳикоялар, 23.15—Мақом кечаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

16.00—Қозоғистон ва Ўрта Осиё республикалари қўғирчоқ театрларининг фестивали. **Ой глобуси** (Фрунзе қўғирчоқ театрининг спектакли). 18.30—**Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.35—**Телеянгиликлар**, 18.50—**Лайлак** (болалар учун мультфильм). 19.00—**Музикали телефильм.**

Ўзбек тилида: 19.25—**Телеянгиликлар**, 19.40—**КПСС — интернационализм ленинча принципларининг тантанаси ва ҳозирги замон барча прогрессив кучларини жипслаштириш учун курашда** (суҳбат), 19.55—**Жасурлик учун крест** (бадиий фильм, рус тилида). 21.25—**Кўрсатишлар программаси.**

21.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 21.30—**Узоқ йўллар чорлайди** (телефильм), 22.00—**Ажал чангалида** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 20.00—**Инсонга бағишланган ҳаёт** (ҳужжатли фильм).

Рус тилида: 20.20—**Телеочерк**, 20.40—**Ҳақиқат яхши, бахт ундан яхши** (фильм-спектакль).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/IX да **Мария Стюарт**, 19/IX да **Бўрон қуши.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/IX да **Жон қизлар.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Венгер ва совет цирки артистларининг гастроллари.**

КИНО

Сингилгинам Керри — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТАН», «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун). САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Ҳавфли парвоз — «МОСКВА» (эрталаб соат 10, 11-40 минут, кундуз 3 ва кеч 7 да). «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 5, кеч 6-45 ва 8-30 минутда).

Утган кунлар — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Карантин — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Шантеклер маликаси — «МОСКВА» (кундуз соат 1-20 минут, 5 ва кеч 9 да).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА 19, 20 сентябрда ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **З. ФАТХУЛЛИН** асари

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби **И. АКБАРОВ** музикаси

КУМУШ ТЎЙ

(3 парда, 5 кўринишли музикали драма)

Асарни саҳналаштирувчи режиссёр — А. РАҲИМОВ

Дирижер — Э. ТОШМАТОВ

Рассом — А. ЖИБОЕДОВ

Балетмейстер — А. НАЗРУЛЛАЕВ

Хормейстер — А. ҲАМИДОВ

Концертмейстерлар — А. Б. МАЛИНА, М. А. ФУРМАН

Режиссёр ассистенти — Р. МУҲИТДИНОВА.

Кеч соат 8 да бошланади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси

АСТРОНОМИЯ ИНСТИТУТИ

қуйидаги бўлимлар бўйича вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Қуёш физикаси, фотографик астрономия, ўзгарувчан юлдузлар — катта илмий ходимлар (физика-математика фанлари кандидатлари).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой. [illegible]

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331216, Халқаро ҳаёт — 337604, Коммунистик тарбия — 331455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги — 337604, Адабиёт ва санъат — 332036, 337221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347, Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553, Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро 43—141, Қарши 38—42, Наманган 21—88, Нукус — 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—98, [illegible] 34—55.